

DRAUGAS

2ND CLASS
MAY 29 1993

Vol. LXXXIV Kaina 60 c.

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ŠEŠTADIENIS - SATURDAY, GEGUŽES - MAY 29, 1993

Nr. 103

Žinios iš Lietuvos - Elta

Lietuvos politika - orientuotis ir į Rytus

Vilnius, gegužės 28 d. (Elta) - Vakar Vyriausybės rūmuose vykusioje spaudos konferencijoje premjeras A. Šleževičius ir krašto apsaugos ministras A. Butkevičius žurnalistams paaiškino, kad dabar Lietuvoje yra vykdoma politika, kurios tikslas - tiek integruotis į Vakarų Europos saugumo ir stabilumo zoną, tiek ir sukurti gerus santykius su kaimyninėmis valstybėmis Rytuose. Tai apsprendžia savita Lietuvos geopolitinė padėtis.

Žurnalistų paklaustas, premjeras patvirtino, kad prieš kelias dienas jis tikrai buvo susitikęs su opozicijos vadovu Vytautu Landsbergiu, Landsbergio iniciatyva. Aptarta daug aktualių klausimų, pavyzdžiui, dėl galimo intensyvinimo bendradarbiavimo su opozicija tiek partine, tiek vyriausybine linija. Kalbėta apie žemės reformą. Pokalbis, anot premjero, buvo dalykiškas, naudingas.

Lietuva turi interesų Kaliningrado srityje

„Lietuva nėra pasirengusi pozityviai spresti santykių su Kaliningrado sritimi“, pareiškė seimo narys Romualdas Ozolas gegužės 27 d. Seime surengtoje spaudos konferencijoje. „Mūsų šalis ten turi daug interesų ir galimybių, bet gali jas prarasti“, nurodė jis.

R. Ozolo nuomone, Kaliningrado srityje pirmiausia reikia įkurti ekonominę misiją, o vėliau ir konsulatą. „Kaliningradas tam netrukdo, šias instancijas jau galėjome įsteigti, bet vis tas lietuviškas nerangumas, šiuo atveju - Užsienio reikalų ministerijos“.

Ozolas pateikė skaičius, kokias pozicijas turi užsienio kapitalas Kaliningrado srityje: JAV kapitalas sudaro 9%, Lenkijos - 26%, Lietuvos - tik 2 procentus.

Lietuvos ir Kaliningrado santykių klausimas labai svarbus, nes anksčiau ar vėliau jis iškils kaip labai rimtas derybų su Rusija mazgas, pabrėžė R. Ozolas.

Prezidentas: eksportuoti reikia gaminis, ne žaliavą

Gegužės 27 d. prezidentas Algirdas Brazauskas lankėsi sostinės akcinėse bendrovėse „Vilija“ ir „Viktorija“.

„Vilijos“ produkcija - vyriški, moteriški, vaikiški trikotažo gaminiai - eksportuojama į Kazachstaną, Rusiją, Ukrainą, Baltarusiją (iš ten gaunama verpalų, kitų žaliavų), taip pat į Suomiją, Vokietiją. Planuojama pradėti prekybą ir su Švedija bei Prancūzija. Šiuo metu į Vakarų rinką patenka tik apie 5% visų gaminių. Metų pabaigoje planuojama šį kiekį padvigubinti.

Firmoje 52% akcijų turi „Vilijos“ dirbantieji, 48% - valstybė. Įmonėje dirba 650 žmonių. Vidutinis uždarbis siekia 14,000 talonų. Administracija rūpinasi išsaugoti visas darbo vietas. Didžiausia problema - nesutvarkyta atsiskaitymų sistema su buvusiomis sovietinėmis respublikomis.

„Viktorijoje“ prezidentas apžiūrėjo pagrindinius konve-

rius, nuo kurių kas minutę nuimama po dešimt porų moteriškos ir vaikiškos avalynės. Vidutinis darbininko užmokestis - 11,000 talonų.

„Viktorija“ kol kas nesirengia didinti gamybos: avalynės paklausa Lietuvoje pastaruoju metu kiek sumažėjusi. Ieškoma naujų rinkų eksportui, orientuojamasi į naujas, modernesnes technologijas. Aktualiausia dabar - žaliavų problema. Labai daug odų iš Lietuvos išvežama parduoti svetur. Lietuvoje yra trys veikiančios odos gamybos įmonės, ketvirta dar statoma, o avalynės gamintojams odų trūksta.

Prezidentas Brazauskas pareiškė įsitikinimą, kad už išvežamą žaliavą turėtų būti imami maito mokesčiai. „Valstybė turi būti suinteresuota, kad būtų išvežama produkcija, o ne žaliava“, pažymėjo prezidentas.

Atvyko Vatikano delegacija

Vakar į Lietuvą atvyko Vatikano delegacija, vadovaujama popiežiaus kelionių vyriausiojo organizatoriaus kun. Roberto Tucci, SJ, taip pat kompanijos Alitalia atstovai skrydžių reikalams. Delegacijos vizito tikslas - padėti Lietuvos tarnyboms pasiręgti popiežiaus Jono Pauliaus II vizitui į Lietuvą.

Vatikano delegaciją priėmė ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius. Gegužės 28 d. svečiai iš Romos dalyvavo Vyriausybės komisijos popiežiaus kelionei į Lietuvą suorganizuoti ir Popiežiaus apsilankymo Lietuvoje komiteto išplėtiname posėdyje.

Baltijos šalių kariuomenės pratybos

Gegužės 28 d. Latvijoje, Adazių poligone šalia Rygos, vyko Baltijos šalių kariuomenės pratybos. Jos surengtos pagal Lietuvos, Latvijos ir Estijos krašto apsaugos ir gynybos ministrų pernai pasirašytą karinio bendradarbiavimo sutartį.

Pratybose dalyvavo Vilniaus motodesantinio bataliono kuopa ir analogiški Latvijos bei Estijos kariuomenės daliniai. Jie turėjo įveikti 6 kilometrų maršrutą, išsiskleisti į kovos liniją ir atakuoti objektą. Gynybos role turėjo Latvijos kariuomenės dalinys.

Lietuvos architektų suvažiavimas

Gegužės 28 d. Vilniuje įvyko Lietuvos Architektų Sąjungos suvažiavimas. Sąjungos pirmininkas Juozas Vaskevičius mirė prieš keletą mėnesių. Atskaitinį pranešimą skaitė pirmininko pavaduotojas Gytis Ramunis.

Lietuvos Architektų Sąjunga jungia 992 narius. Architektai Lietuvoje dabar gyvena gana sunkius laikus: reikia prisitaikyti prie naujų sąlygų - naujų normų, naujų taisyklių. Stotama mažiau, užsakymų mažiau, projektuoti sunkiau, bet idmiau.

Neseniai susikūrė Baltijos Architektų Sąjungų asociacija. Per tarptautinį kongresą, kuris rengiamas Chicagoje birželio

Vokietijoje policija pastoja kelią 10,000 demonstratorių Bonoje prie Bundestago rūmų, ten balsuojant pakeisti Vokietijos azilio įstatymą.

Protestuojantys sugriežtintą įstatymą prilygino netolerantiškumui. Kai kurie vilkėjo odiniais švarkais ir juodais gaubtais.

Vokietija sugriežtina azilio įstatymą

Bona, gegužės 26 d. (NYT) - Vokietijos parlamento Bundestad žemesnieji rūmai trečiadienį patvirtino įstatymą, pagal kurį bus žymiai susiaurintos azilio teikimo sąlygos 521-132 balsų santykiu. Tuo metu prie Bundestago rūmų demonstravo 10,000 minia. perspėjanti, kad Vokietija slenka į netoleranciją. Pagal ligšiol galiojantį azilio įstatymą Vokietija kasdien išleidžia maždaug po 1,000 azilio prašančių užsieniečių, o neonačių gausios tuos naudojasi, kurtydamos anti-užsieniečių jausmus ir pateisindamos savo smurto veiksmus prieš užsieniečius.

Dėl didelės susirinkusių demonstratorių minios buvo iškviesta apie 4,000 policijos, buvo pakeisti susisiekimo priemonių tvarkaraščiai ir kai kurie Bundestago nariai buvo atskrai-

mėnėsi, ši asociacija bus priimta į Tarptautinę architektų sąjungą - U.I.A. Kongrese dalyvaus ir Lietuvos architektų atstovai.

Į Lietuvos architektų suvažiavimą atvyko išsivijęs lietuvių architektų grupė.

Suvažiavimo delegatai ir svečiai dalyvavo architekto Jono Muloko memorialinės lentos atidengimo iškilmėse Šv. Kazimiero bažnyčioje. Garsus išsivijęs architektas Jonas Mulokas paliko ryškių pėdsakų ir Lietuvoje. Vokiečių okupacijos metais jis buvo sudaręs slaptą būrelį ir atstatinėjo Vilniaus architektūros paminklų lietuviškų akcentus. Jo pastangomis viršum Šv. Kazimiero bažnyčios bokšto aukso sušvito karališka karūna.

Bendra įmonė šelpa našlaičius

Gegužės 27 d. prezidentas Algirdas Brazauskas priėmė tarptautinės krikščionių labdaros organizacijos Christian Solidarity International prezidentą - pastorių Hans Jorg Stuckelberger iš Šveicarijos.

Svečias informavo apie jo vadovaujamą organizaciją, kuri teikia paramą našlaičiams įvairiose pasaulio šalyse. Šiuo metu organizacija ruošiasi dalyvauti, kuriant Lietuvos ir Šveicarijos bendrą įmonę, kurios pelnas būtų naudojamas Lietuvos našlaičiams, beglobiams vaikams paremti.

dinti į parlamento rūmus sraigtasparniais ar atplaukė Reino upe policijos laivais.

Socialdemokratų pagaliau pritaria

Per paskutinius 15 metų jau dešimt kartų buvo bandoma pakeisti azilio įstatymą, bet vis nepasisekė. Bet žlugus komunistams, iš Rytų Europos pasipylė tokie dideli skaičiai azilio prašančių pabėgėlių, kad Socialdemokratų partija, kuri iki šiol vis priešinosi įstatymo pakeitimui, pagaliau sutiko remti pakeitimą. Socialdemokratų parama buvo būtina, nes tam įstatymui pakeisti reikia keisti ir Konstituciją, o tam pritarti turi dviejų trečdalių Bundestago narių dauguma.

Socialdemokratų partijos vadas Hans-Ulrich Klose pareiškė, jog balsuotojai taip stipriai reikalauja pakeisti įstatymą, kad jei Socialdemokratų partija dabar pakeitimą neremtų, neapsimokėtų nei rungtis 1994 vyksiančiuose rinkimuose. Jis prisipažino turintis abejonių dėl naujo įstatymo, bet sakė, kad balsuotojai jį remia tokiu dideliu santykiu, kad priešinimasis galėtų „gręsti mūsų demokratijos stabilumui“.

Kai kurie Socialdemokratų partijos nariai atsiskyrė nuo savo partijos vadų Bundestage ir prisijungė prie mažesnių partijų, balsuojančių prieš įstatymo pakeitimą. Lemiamasis balsavimas vyko dabar žemesniuose Bundestago rūmuose. Įstatymo priėmimas beveik garantuotas aukštesniuose Bundestago rūmuose.

Pabėgėliai iš kai kurių šalių bus grąžinami

Pagal naują įstatymą pabėgėliai iš kraštų, kuriuose Vokietija nepripažįsta, kad vyksta persekiojimas, bus betarpiškai grąžinami. Daugelis azilio prašančių užsieniečių yra iš Rumunijos ir Bulgarijos, kurios nėra gyventojus persekiojančiųjų sąraše.

Vidaus ministras Rudolf Seiders, kalbėdamas Bundestage, paaiškino, kad azilio teisės prašantieji bus grąžinami tik į kraštus, „kur nėra pavojaus kankinimų ar kad su jais būtų nehumaniskai elgiamasi“. Jis pasakė, jog būtina išleisti nau-

ją įstatymą ir kad jis „žymiai palengvins šią problemą“. Min. Seiders perspėjo: „Jei šis azilio įstatymas nebus priimtas, greisia katastrofa demokratijai ir mūsų šaliai, mūsų sugebėjimui derėtis su kitomis šalimis ir mūsų žmonių pasitikėjimui politikais ir šiuo parlamentu“.

Min. Seiders sakė, kad Vokietijoje šiuo metu taikiai gyvena 6.5 milijonai užsieniečių ir užtikrino, kad naujasis įstatymas taikomas ne jiems, o „kriminalinių gaujų, prekiaujančių žmonėmis, atgabendiesiems“. Tokios gaujos, kurios jau išaiškintos, veikiančios kai kuriose Afrikos, Azijos ir Rytų Europos vietovėse, už pinigų neteisėtai slapta įveža žmones į Vokietiją, išmoko juos ką sakyti imigracijos tarnautams. „Kas kaltina Vokietiją užsidarymu nuo pasaulio, kaltina neteisėtai“, pareiškė vidaus ministras Rudolf Seiders.

Naujasis įstatymas stipriausiai paveiks Lenkiją. Daugelis azilio prašančių įvažiuoja į Vokietiją per Lenkiją, ir Vokietijos policija dabar galės visus juos grąžinti į Lenkiją. Atlyginti Lenkijai už naujai susidariusią naštą, Vokietijos valdžia neseniai sutiko Lenkijai sumokėti 76.4 milijonus dolerių šmet ir sekančiais metais. Šiuo metu panašiai deramasi ir su Čekija.

Jau padauginta pasienio sargybinių Vokietijos-Lenkijos pasienyje. Samdomi nauji policininkai ir tikrinama infraraudonųjų spindulių pertvara, kuri betarpiškai duos policijai signalą, kai pereinama siena.

Staigiai padaugejo azilio prašančiųjų

Vokietijos Konstitucijoje, priimtoje 1949 metais, užtikrinama: „Žmonės, nepaisant dėl kurių politinių priežasčių jie būtų persekiojami, turės azilio teisę“. Daugeliu metų tik mažas skaičius pabėgėlių naudojosi ta teise. Bet paskutiniaisiais metais tas skaičius milžiniškai išaugo. Dėl to išaugo ir išlaidos, aprūpinant azilio prašančiuosius, galinčius siekti 10,000 dol. į metus kiekvienam asmeniui. Tad vokiečiai reikalauja keisti Konstituciją.

1972 m. truputį daugiau kaip 5,000 asmenų Vokietijoje prašė azilio teisės. Pernai jų buvo 440,000. Vien š.m. vasario mėnesį į Vokietiją atvyko per 30,000 azilio prašančiųjų. Azilio teisė pagaliau suteikiama tik penkiems procentams jo prašančiųjų, radus, jog jie iš tiesų buvo

persekiojami savuose kraštuose. Kiti yra išvaromi, bet ir išvarymo procesas trunka kelis mėnesius ar net metus, o tuo metu Vokietija juos apgyvendina, maitina ir išlaiko.

Daugiau, kaip pusė atvykstančiųjų yra čigonai, atvykstantys iš Bulgarijos ir Rumunijos. Vokietija dabar jau yra konstatavusi, kad Bulgarijoje ir Rumunijoje nėra politinio persekiojimo. Bet parlamento nariai, kurie priešinosi įstatymo pakeitimui, sako, jog jie turi žinių iš Amnesty International organizacijos, kad Rumunijoje valdžia vykdo čigonų užpildinėjimus bei pogromų pobūdžio žiaurumus.

Mediena, paruošta iš praėjusią žiemą audrų išverstų medžių, Klaipėdoje kraunama į laivus ir plukdoma į Švediją. Už parduotą medieną miškininkai perka naują miško pjovimo techniką.

Nuo šiol į Lietuvą vykstantys užsienio piliečiai už paprastą įvažiavimo vizą mokės 20 JAV dolerių, o už tokią pat vizą, gaunamą Lietuvos pasienyje - 30 dolerių. Anksčiau visa kainavo 40 dolerių. Vyriausybės patvirtintieji mokesčiai už vizas galios tol, kol Lietuvos Seime bus priimti juos reglamentuojantys įstatymai.

Kauno centrinis paštas nuo birželio 1 d. siųs pašto siuntas į užsienį skubaus pristatymo paštu „Express Mail service“. Šios siuntos adresatą užsienyje pasieks per 5-6 paras. Rašytiniai pranešimai bus perduodami telefaksu.

Nuo Lietuvos žinių agentūros Elta stogo pavogta palydovinio (satelitinio) ryšio antena, skirta tik agentūrų žinioms ir netinkanti palydovinės televizijos kanalams priimti. Iš kelių antenų vagys pasirinko kompaktiškiausią, apie 120 cm skersmens su užrašu „France Presse“. Antena yra Prancūzijos žinių agentūros nuosavybė.

Kaune atidarytas komercinio „Vilniaus banko“ filialas. Jame atliekamos visos atsiskaitymų talonais bei valiuta ir kreditavimo operacijos. Filialas pirmasis Kaune ėmė diegti atsiskaitymų pagal „VISA“ ir „JCB“ kreditines korteles. „Vilniaus bankas“ turi filialus Maskvoje, Alytuje, Klaipėdoje, Panevėžyje, Tauragėje, Trakuose ir Vievyje.

Trumpos žinios

Lietuva yra skolinga apie 8 mil. dol. Jungtinėms Tautoms. Lietuva prašys Jungtinių Tautų peržiūrėti jos nario mokesčio dydį, nes šis dydis buvo nustatytas, padalinus buvusios Sovietų Sąjungos mokesčius iš penkiolikos ir paskaičiavus to meto oficialiu kursu 60 centų už rublį. Pasak Lietuvos užsienio reikalų ministro, Lietuva nori būti drausminga JT narė ir bandys surasti pinigų skolų grąžinimui.

Praėjusį savaitgalį Vilniuje įvyko Socialdemokratų partijos suvažiavimas. 121 delegatas atstovavo 580 partijos narių. Partijos pirmininku vėl išrinktas Seimo pirmininko pavaduotojas Aloyzas Sakalas. Suvažiavime daug kalbų sukėlė mėginimas sukurti kairesnės pakraipos frakciją. Jos iniciatoriai - prezidento patarėjas Justas Paleckis, kolūkių šalininkas Jonas Pangonis bei kiti.

Nuo birželio 1 dienos pradės nuolat skraidyti lėktuvai tarp Suvalkų Lenkijoje ir Klaipėdos Lietuvoje. Taip susitarė Suvalkų firma „Avtek“ bei turistinis biuras „Omega“ ir Klaipėdos oruostis. Triskart per savaitę lėktuvas AN-2 skraidins 12 keleivių ir 650 kg krovinių. Bilieto kaina ten ir atgal kainuos apie 55 dol. - tiek pat, kiek ir autobusu. Iš Suvalkų lėktuvai skraido ir į Vilnių bei Kauną.

Lietuvos Akcinio Inovacinio banko saugyklose rastas didžiulis radioaktyvaus berilio krovinių priklauso Rusijos firmai „AMI Trading Ltd.“ ir yra skirtas reeksportui. Apie radioaktyviųjų metalų įvežimą į Lietuvą turi būti pranešta higienos centrui, kuris apie šį atvejį nieko nežinojo. Iškelta baudžiamoji byla.

Karmėlavos oruostyje prie Kauno nusileido galingas tarpžemyninis reaktyvinis lėktuvas „IL-62-M“, kuriuo gali skristi 174 keleiviai. Tai buvo bandomasis nusileidimas. Lėktuvas toliau nuskraidino verslininkų grupę į Pekiną. Karmėlavos oruostis ruošiasi reguliariems tokio tipo skrydžiams. Šis lėktuvas priklauso Maskvos Domo-dovo oruostui.

Komercinio banko „Lietuvos verslas“ filialas Jonavoje, kol kas vienintelis toks Lietuvoje, atsisakė elektroniniu paštu per vieną dieną.

KALENDORIUS

Gegužės 29 d.: Magdalena Pazzi, Teodozija, Erdvilė.

Gegužės 30 d.: Sekminės, Ferdinandas, Joana Arkietė, Vyliadas, Jazmina.

Gegužės 31 d.: Kapų puošimo diena, Marijos apsilankymo šventė, Angelė Merici, Petronėlė, Gintautas, Agilė.

Birželio 1 d.: Šv. Justinas kankinys, Fortunatas, Konradas, Galindė, Jogaila.

Birželio 2 d.: Šv. Petras ir Marcelinas kankiniai, Eugenijus, Erazmas, Ažuolas, Auksuolė, Aukšė.

ORAS CHICAGOJE

Šeštadienį saulė tekėjo 5:20, leis 8:18. Temperatūra diena 69 F (20 C), apsiniaukę, gali palyti, naktį 51 F (11 C).

Sekmadienį saulė teka 5:19, gerokai šilčiau, dalinai saulėta su galimybėmis lietaus. Pirmadienį panašus oras, tik pora laipsnių vėšiau. Antradienį lietus pasi-

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

SEKMINĖS – ŠV. DVASIOS ŠVENTĖ

Šių Sekminių proga prisiminkime prof. St. Šalkauskio 1938-1939 m. propaguojamą Gyvosios Dvasios Sąjūdį. Tas sąjūdis – tai šių dienų charizmatinis sąjūdis, nors jis jo taip ir nevadino. Tuo klausimu prof. St. Šalkauskis yra parašęs straipsnių, kurie buvo taikomi ne tik ateitininkams, bet ir visai lietuvių katalikiškai visuomenei. Šalkauskis sukūrė gana ilgą Šv. Dvasios litaniją ir ypačingai pabrėžė Sekminių reikšmę, sakdamas, kad „tai yra Dvasios, meilės ir vienybės šventė. Dvasia jungia, meilė vie-

nija. Dvasia ir meilė kuria vienybę. Bet kad Dvasia įstengtų jungti, ji turi būti gyva“. Jis taip pat iškėlė Šv. Dvasios dovanų reikšmę: „Labai didelės reikšmės galėtų turėti išgilinimas į Šv. Dvasios dovanų doktriną, taip mažai pažįstamą, bet sykiu taip reikšmingą“ (Ateitininkų ideologija, psl. 297).

Štai prof. St. Šalkauskio trumpintais straipsniais, spausdintais „XX Amžiuje“ 1938 m. birželio mėn. 4 d.

Vincas Kolyčius

BŪKIME GYVOSIOS DVASIOS ŽMONĖS!

Prof. St. Šalkauskis

Sekminės yra Dvasios šventė. Jei gyvosios dvasios sąjūdžiui yra lemta išsipildyti ir sustiprėti, tai Sekminės turi būti jo specialiai švenčiamos. Todėl per šią šventę, labiau negu kada nors, pravartu mąstyti ir svarstyti gyvosios dvasios reikalus. Juk per Sekmines krikščionijos apaštala buvo įdvasintų ypatingu būdu. Juk su tuo įvykiu yra susijęs katalikiškosios Bažnyčios persunkimas žemėje Šv. Dvasios dovanomis. Juk su juo taip pat turi būti siejama kiekvienas gyvensnis dvasios sąjūdis, nes kiekviena gyvosios dvasios apraiška galutinėje sąskaitoje yra Šv. Dvasios dovana.

Pabaltintas arba pabaltintas grabas yra visai normalus dalykas, kaip lygiai normali ir garbinga yra duobkasio profesija. Bet paversti simboliais dorianie pasaulyje šie dalykai tampa negyvos dvasios reikšmės. Pabaltintas grabas yra simbolis farizejiškai hipokrizijai, kurioje, nepaisant klaidinančios regimybės, dvasinis dorinis reginys yra negyvas arba supuvels. Duobkasyje yra simbolis žmogui, kuris pakasa į žemę, t.y. laidoja dvasios dalykus, iš esmės visada gyvus ir pilnus dorinės reikšmės.

Gyvosios dvasios žmogus yra kažkas visai priešingo šitiems lietuviams simboliams. Padėjęs ranką ant arklo, jis neatsigriebia atgal. Jis neužkasa į žemę geriausio žmonių idealų. Jis nepredigia veidmainiškais šarvais supuvusio turinio. Jis yra tasai, kuris nuolat dega, tarsi evangelizacijos žibintais. Jame visada gyva ta dvasinė įtampa, kuri stumia į idealo link, nes jis yra panašus į nuolatinį žiburį, įžiebtą idealo akivaizdoje. Jo šviesa gali mirkti, gali keistis savo įtampa ir net išgyventi pavojingų krizių, bet, kol ji šviečia, dvasia yra gyva. Toks yra gyvosios dvasios simbolis.

Iš esmės gyvoji dvasia yra trunkanti dvasinė įtampa idealo siekime. Jos priešybė yra abejingumas idealo atžvilgiu. Tarp šių dviejų kraštutinių yra begalės skirtybių, kurios daugiau ar mažiau priartina prie vienos iš judviečių katros. Pagal tai, ar žmonės artėja prie vienos ar kitos kraštutinių, juos galima skirstyti į gyvos ir negyvos dvasios žmones. Žinoma, bus tokių, aiškiai neišreikštų žmonių, kurių negalima priskirti su visu tikrumu prie vieno ar antro tipo. Tai, tačiau neklaido kalbėti apie dviejų pagrindinių

tipų skirtingumą. Gyvos dvasios žmogus ir negyvos dvasios žmogus – štai du priešai, kurie stovi vienas prieš kitą net tada, kai jie regimai jokios kovos neveda. Bet koks jų skirtingumas!

Nueikite į paprastą susirinkimą ir pasidomėkite, kaip svarstomi projektai. Tuoj galėsite atskirti gyvos dvasios žmogų nuo negyvos dvasios žmogaus. Išskirti naujam projektui, priimti ir kaip jį nuvesti. Pirmasis, visų pirma, rūpinasi patirti, kas projekte gero, ir kaip būtų galima jį dar patobulinti. Anas vaidina duobkasio vaidmenį, šis – statytojo.

Žmonių tipų skirtingumą panašiai galima patirti ir gerų idėjų realizavime. Negyvos dvasios žmogus užsisklendžia savo abejingume ir skepticizmu pateisina savo neveiklumą. Jis daugiausia susideda per apsielėdimą. Gyvos dvasios žmogus aktyviai nusistato ir, jei neįstengia dėl kokios nors priežasties, tai bent savo pritarimu ir entuziazmu palaiko tą dvasinį klimatą, kuris yra reikalingas pasisekimui. Jis gali klysti ir nusidėti, bet dažniausiai tai būna peccata per omissionem (apsileidimo nuodėmės). Žinoma, realime gyvenime santykiai yra daug sudėtingesni, ir tipai daug gausesni, kad tai, kas pasakytą, išsemtų visą tikrovę. Bet ir supaprastinta schema visada turi tam tikrą reikšmę.

Gal niekur taip ryškiai neišsiskiria skirtumas tarp gyvos ir negyvos dvasios, kaip religiniame gyvenime. Visa evangelizacija yra persunkta gyvosios dvasios, kuri religijoje yra ne kas kita, kaip angeliškoji dvasia. Jinai yra aktyvi ir drąsi, nuoširdi ir tiesi, jungianti dorinį idealizmą su gyvenimo idealizmu, visada kilni, bekompromisiška principaliuose dalykuose ir atlaidi žmonių silpnėms. Džiaugsminga, o kartu ir rimta, svetima bet kuriam snobizmui ir nepakencianti farizeizmui. Žodžiu tariant, tai paties Dieva žmogio dvasia. Tai gyvosios dvasios idealas, kuris žmonių niekada negalės būti visiškai pasiektas, nors ir yra sekamas, ypač Bažnyčios šventųjų.

Bet kaip sunkiai palaikoma šita evangeliškoji dvasia katalikų masėse! Kaip greit religinė praktika praranda savo dvasinę įtampą! Kaip lengvai religiniai principai nustoja savo sekmingumą! Kaip fataliai nusunkina katalikų gyvenimas smun-

Veliavininkai Clevelando ateitininkijos pavasario šventėje.

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

METAI PAŠVĘSTI DARBUI LIETUVOJE

Dr. Rymantas ir Gabija Petruskai su šeima praleido metus laiko, dirbdami Lietuvoje. Gabija nuo 1992 m. sausio iki 1993 m. kovo 1 d. dirbo Lietuvos Respublikos ministro pirmininko padėjėjos pareigose pagal darbo sutartį tarp Kanados ir Ontario provincijos ir Lietuvos vyriausybės. Baigus darbą Lietuvoje, grįžo į savo darbo vietą Ontario provincijos vyriausybėje. Rymantas nuo 1992 m. liepos iki 1993 m. balandžio mėn., pagal savo, vaikų neuropsichologijos, specialybę dirbo Vilniuje ir Kaune su naujai įsteigtu Lietuvos Psichologiniu centru bei Šiauliuose esančiu pedagoginiu institutu ir dėstė neuropsichologiją (graduate studentams) Vilniaus universitete. Baigus darbą Lietuvoje, grįžo į savo darbo vietą Toronto miesto katalikų švietimo taryboje. Duktė Vilija ir sūnus Aras Lietuvoje rudens semestro metu lankė pradžios mokyklą.

Nors Lietuva iki šiol pažinę tik iš tolo, kadangi abu gimę svetur, ryžtis darbui Lietuvoje paskatino lietuviškos šeimos ir per lietuvišką veiklą įgytas noras prisidėti prie Lietuvos atstatymo darbo, Lietuvai 1990 m. kovo 11 atstačius savo nepriklausomybę. Rymantas gimęs Anglijoje, o Gabija pranzūziškoje Kvebeko provincijoje, Kanadoje.

Rymantas baigė Windsor universitetą daktaro laipsniu vaikų neuropsichologijos srityje. Gabija baigė Toronto universitetą 1974 m. magistrės laipsniu socialinio aprūpinimo ir valdžios programų planavimo bei administravimo srityje.

Abudu lietuviškoje veikloje reikišiasi nuo gimnazijos laikų. Išaugę ateitininkų organizacijoje, kurioje išmoko organizavimo bei veiklos pagrindų. Lankė liuanistinę šeštadieninę mokyklą; dalyvavę choruose, tautinių šokių ansambliuose lietuviškoje ateitininkų vasaros stovyklose. Rymantas vadovavo SAS Centro valdybai, „Gaudiamus“ redakcijai; praveda pokalbius Toronto ateitininkų studentų, moksleivių bei jaunių pobūviuose.

Gabija pastoviai bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje, yra viena iš steigėjų Kanados Lietuvių Jaunimo sąjungos. III Pasaulio Lietuvių Jaunimo

kongrese Pietų Amerikoje buvo išrinkta Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos pirmininke. Nuo II Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongreso įsijungė į Jaunimo kongresų organizavimo darbus ir yra aktyviai prisidėjusi prie organizavimo kelių Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresų. 1989 m. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo išrinkta į PLB valdybą, kurioje ejo vykdomosios vicepirmininkės bei ryšių su kraštais pareigas. Kanados Lietuvių Bendruomenės valdyboje ejo vicepirmininkės visuomeniniams reikalams pareigas 1990-1992 m. Nuo 1991 m. spalio iki 1992 m. spalio mėn. KLB pirmininkė. Aktyviai dalyvauja Toronto Prisikėlimo Parapijos Tarybos valdyboje, kurioje įsteigė Jaunų Šeimų sekciją ir jai keletą metų vadovavo.

Ateitininkų organizacijoje įgytas išauklejimas išugdė norą tai perduoti ir savo vaikams. Taigi, atsiradus prieaigui, kartu su Ramūne Sakalaite-Jonaitiene, atgaivino Toronto jaunųjų ir jaunių ateitininkų veiklą ir iki išvykimo į Lietuvą, kartu su Ramūne ir daug talkininkių mamų, vadovavo jų veiklai.

MOKSLEIVIŲ DĖMESIUI

Moksleivių ateitininkų vasaros stovykla Dainavoje vyks birželio 27 – liepos 11 dienomis. Komendantas bus Darius Polikaitis. Dėl registracijos kreipiamasi į savo kuopos valdybą, arba į Dainą Siliūminę, tel. 708-852-7631. Nedelskite.

TAUTINĖ LAIKO RAKETA STOVYKLOJE

JAS vasaros stovyklos programa – tautinė laiko raketa. Programos tikslas: šioje stovykloje raketos greičiu atšvėsime visas metų religines bei tautines šventes. Stovyklos programa paruošta stovyklautojus supažindinti su tautiško katalikiškumo principais, su lietuvių papročiais ir tradicijomis. Eiga: Kiekvienai stovyklos dienai yra skiriamas mėnuo ir šventė.

STOVYKLOS DAINAVOJE

Birželio 19 d. – 26 d. – Dėroito skautai.
Birželio 27 – liepos 10 d. – Moksleiviai ateitininkai.
Liepos 11 d. – 24 d. – Jaunūčiai ateitininkai.
Liepos 25 d. – rugpjūčio 1 d. – Sendraugiai ateitininkai.
Liepos 25 d. – Dainavos metinė šventė ir šimtinių suvažiavimas.

DR. ARVYDAS J. DAILIDĖ
DANTŲ GYDYTOJAS
2555 W. Lincoln Hwy. (Hwy. 30)
Olympia Fields, IL.
Tel. (708) 748-0033
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Rez. (1-312) 778-7879
Kab. (1-312) 582-0221

DR. VILIJĄ KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
7271 S. Harlem, Tel. 708-594-0400
Bridgview, IL 60455
Valandos pagal susitarimą

IGNAS G. LABANAUSKAS, M.D.
Specialybė – Kaulų ir sąnarių ligos ir chirurgija
Holy Cross, 2701 W. 68 St., Chicago
Tel. (312) 471-5573
9830 S. Ridgeland, Chicago Ridge, IL
Tel. (708) 423-0313, 425-9353
Valandos pagal susitarimą

DR. ELIGIJUS LELIS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIA
4149 W. 63rd St.
Tel. 312-735-7709
217 E. 127th St.
Lemont, IL 60439
Tel. 815-723-0353
Pagal susitarimą

DR. RAMUNĖ MACIEJAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. (708) 598-2131
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIUS MIKAITIS
SEIMOS DAKTARAS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
217 E. 127 St. – Lemont, IL 60439
Priklauso Pulos Community Hospital ir Silver Cross Hospital
Valandos pagal susitarimą
Tel. (708) 257-2265

DR. ROMUALDAS POVLAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (1-312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokių vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

ILLINOIS PAIN TREATMENT INSTITUTE
JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
Tel. Elgin 708-622-1212
Chicago 312-726-4200
McHenry 815-344-5000, ext. 6502

EVERGREEN PARK X-RAY
DR. E. RINGUS RADIOLOGAS
9760 S. Kedzie
Tel. 708-636-6500
Val. 9-5 kasdien

DR. DANA M. SALIKLIŠ
DANTŲ GYDYTOJA
10442 W. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153
Tel. 708-531-1113
Valandos pagal susitarimą

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophthalmologas/Akių Chirurgas
2636 W. 71st St.
312-438-8888
4140 W. 63rd St.
312-735-7708
Chicago, IL

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensilvanijoje nuolat
4007 W. 59 St.
Tel. (312) 735-5556
507 S. Gilbert, LaGrange, IL.
Tel. (708) 352-4487

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$0.00. Foreign countries \$90.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumerasas nesuntiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitinio adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida)	\$50	\$30	\$25
U.S.A. dol.) savaitinis			

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyso savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

6321 Avondale, Ste. 102
Chicago, IL 60631
Tel. 312-774-0042

Tomas Kisielius, M.D.
Steven Sandler, M.D.
Adrian Bianco, M.D.
Bozena Witke, M.D.

Vėžio ligos (Onkologija/hematologija)
Valandos pagal susitarimą

DR. DOMAS LAPKUS

Praktika su

Dr. McElligott ir Dr. Adams

VIDAUS IR PLAUKŲ LIGOS

15300 West Ave., Orland Park

708-349-8100

10 W. Martin, Naperville

708-355-8776

Valandos pagal susitarimą

Nakties metu tel. 708-857-8383

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms

2434 W. 71 Street, Chicago

Tel. 312-434-5849 (veikia 24 val.)

Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 3 v.p.p.

10401 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL

Tel. 708-598-4430 (veikia 24 val.)

Pirm., antr., ketv., penkt. 4 v.p.p. – 7 v.v.

Kab. 312-735-4477;

Rez. (708)246-0067; arba (708)246-8581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ – NERVŲ IR

EMOCINIS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS

3900 W. 95 St., Tel. (708) 422-0101

Valandos pagal susitarimą

Pirm. 3 v.p.p. 12-3 v.p.p., ketv. 12-30-3 v.p.p.

trečd. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p.,

penkt. ir šešt. 9 v.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

(312) 778-6989 arba (312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS

GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR

ISSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS

KOSMETINĖ CHIRURGIA

Valandos pagal susitarimą

Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.

Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja

3315 W. 55th St., Chicago, IL

Tel. (312) 476-2112

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1 iki 8 v. v.

išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS

gydymas bei chirurgija

5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL

Tel. 312-585-1955

172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126

708-941-2606

Valandos pagal susitarimą

Vakaras ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS

2454 W. 71st Street

(312) 434-2123

Pirm. 2-7. Antr. ir

ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. LINAS M. KLYGIS

Praktika su

DR. ALLEN C. BERNTHAL

GASTROENTEROLOGIJA

IR KEPENŲ LIGOS

6827 W. Stanley Ave., Berwyn, IL

(prie MacNeal ligoninės)

Tel. (708) 749-4617

Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 585-0348;

Rez. (312) 779-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4255 W. 63rd St.

Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4

6-9, antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.,

SAVO BROLIO SARGU

Čikagos žiniasklaida praejusią savaitę „išikando“ naują sensaciją: mieste siaučia gaisrų epidemija! Kažkas pradėjo padeginti garažus ir kasdien labai susirūpinusiu tonu televizijos žinių laidose skaičiuojami sudegę garažai, o kartais ir namai. Savaiame suprantama, kad nuolat kartojamos žinios apie įvairiose apylinkėse kylančius paslaptinius gaisrus kelia žmonėms nerimą ir baimę, juo labiau, kad žurnalistų žodžiai palydimi teberūkstančių nuodėgulių krūvomis ir skausmingais padegėlių veidais. Gaisrai pasitaiko visame mieste, o Marquette Parko apylinkėje buvo sudegintas net lietuvių Stakeno garažas.

Čia tuoj kyla klausimas: ar padėginėjimai įvyksta spontaniškai, ar žiniasklaidos dėmesys išsiskiria kokiems vaikaliams norą pabūti to dėmesio centre ir vakarinių žinių metu pamatyti televizijoje savo „žygdarbius“? Šiuo atveju mažiau reklamos galbūt padėtų apkarpyti gaisrų skaičių. Antra vertus, kasdien tokiam didmiesčio kur nors kyla keli gaisrai, tai kodėl reikia manyti, jog sudegę garažai yra kažkoks suplanuotas padegėjų siautėjimas?

Jau nebe pirmą kartą spauda ar televizija, sutelkdama dėmesį į nusikaltėlių darbus, išsiskiria panašiu nusikaltimų srautu. Atrodo, kad žiniasklaidos priemonės nejaucia atsakomybės už savo žodžius ir išpučia paprastą įvykį iki didžiausių proporcijų.

Dabar jau pradeda užsiminti apie galimą „karštą vasarą“ Amerikos miestuose. Čia karštis nereiškia oro temperatūros, o nusikaltimų, ypač rasinių neramumų įkarštį. Nėra reikalo minėti vilką, kai jis už durų stovi — sako lietuvių patarlė. Nereikia kiršinti žmonių, kelti nerimo ir visokiems iškrėpimams įpilti į smegenis nuodingų idėjų (jie ir be kitų pagalbos šunybių prisigalvoja).

Į redakciją skambina susirūpinę mūsų skaitytojai, ypač marketpinkiečiai. Jie persikelti į saugesnes gyvenvietes neturi galimybių, o kartais ir galėdami nenori palikti apylinkės, kur kone visą gyvenimą maloniai praleido, nenori atsisakyti senos, puikios lietuviškos parapijos. Tačiau žmonės bijo. Klausia, ką daryti? Čia nė Saliamonas nuraminimo nesugalvotų...

Pirmiausia, atrodo, žmonės turi atsikratyti įprasto ar įgyto noro nesikišti į savo kaimynų reikalus. „Ar aš savo brolio sargas?“ — Šv. Rašte pasiteisino Kainas, kai Dievas jo paklausė, kur yra Abelis. Lietuviai šia mintimi vadovaujasi, nes mėgsta privatumą, uždarumą, atsiurbijimą nuo kaimynystės intrigu. Atėjo laikas persiorientuoti. Laiminga gatvė ar blokas, kur

gyvena smalsūs, viską žinantys, viską matantys kaimynai. Tokia apylinkė daug saugesnė, nes smalsios akys viską mato.

Reikia išmokyti vieningumo, atsakingumo ne tik už save. Reikia būti savo brolio sargu, nesvarbu, kas tas brolis-sesuo. Matykime, girdėkime, reagokime. Daug akių, daug ausų ir geroka priemonė tolerancijos, pakantumo, artimo meilės apsaugos mus net nesaugiausiose apylinkėse ir padės atsvėsinėti „karščiausią“ vasarą.

Galbūt šią formulę reikia pritaikyti ir platesniu mastu. Pastaruoju metu lietuviškoji išeivijos vienybė, skaisčiai suvėjęs tėvynės laisvėjimo laikotarpis, iškriko į visas puses kaip tos pasakos „Samuolio bitės“. Negana, kad vyksta tarpusavio skaldymasis bei nesutarimai tarp įvairių pažiūrų žmonių, maišatis pasireiškia organizacijų ir aplamai buvusių vienminčių tarpe. Kuo gi dabar nepasidaliname, kad turime tarpusavyje rietis? Vis tiek ilgainiui kiekvienas turėsime pasitenkinti šešiomis pėdomis žemės... Juk daugumas tų „karštakošių“ jau gerokai pensininko amžių peržengė, todėl su žilu plauku vertėtų ir daugiau kantrybės, pakantumo bei sveiko galvojimo įgyti.

Kai išeivijos lietuvių visuomenėje knibždėte knibždėjo darbuotojų, buvo galima ir pasiskirstyti: čia jūs, čia mes, o ten jie. Tačiau seni geri laikai nuslinko užmarštin, o skaldymasis pasidarė per didelę prabangą. Jeigu trupinius dar pradėsime trupinti, jie tiek susmulkės, kad pasilikis nereikšmingi krisleliai, kuriuos nupūs bet koks vėjas.

Organizacijos, kurios seniau savo narius skaičiavo šimtais, o gal net tūkstančiais, dabar turi pasitenkinti keliom dešimtim pagyvenusių ir nuo veikimo pavargusių žmonių; lietuviška spauda, dar ne taip seniai galėjusi rinktis iš daugybės bendradarbių, dabar turi dalintis tais pačiais ir yra patenkinta, kai gauna vieną kitą straipsnį; lietuvininkų mokyklos, turėjusios kupinas klases mokinių, dabar dejuoja, kad barkšo tušti suolai. Darbo buvo ir liko daug, o darbininkų mažai, ir tie patys kaskart retėja. Taigi, ar nereikėtų mums rimčiau susimąstyti, ištieti vieni kitiems rankas, suglausti gretas ir vieningai žengti lietuviybės keliu? Nuo mūsų geros valios ir pastangų priklauso lietuviybės tęstinumas svetimuose kraštuose. Darbas dar nebaigtas ir tėvynės labui. Jeigu nenorime remti ir padėti biurokratams, kurių ideologija mums nepriimtina, yra pakankamai kitų, mūsų paramos, pagalbos, patarimų reikalingų.

Nusimeskime sustingimo, nesutarimų naštą, būkime atsakingi už save ir už savo artimą, ypač savo tautietį.

D.B.

TALONO PABRANGIMAS PAVOJINGAS ĮMONĖMS

Staigus talono pabrangimas gresia bankrotais Lietuvos pramonės įmonėms. Pasak Alytaus akcinės bendrovės „Snaigė“, gaminančios šaldytuvus ir šaldiklius, ekonomistus, apie 50 proc. įmonės produkcijos pardavimas rinka bendrovei per mažą. Populiarius šaldytuvus „Snaigė — 117“ Lietuvoje, kaip ir užsienyje, kainuoja apie 135 JAV dolerius. Nukritus dolerio kainai žemiau 370 talonų, imo-

nei jau neapsimokėtų eksportuoti šaldytuvų į užsienį.

Pasak bendros Lietuvos — JAV įmonės „Grigiskės“, gaminančios popierių, ekonomikos direktoriaus, įmonė daugiau kaip 50 proc. gaminių parduoda už tvirtą valiutą. Apie 50 proc. gaminių savikainos sudaro valutinės žaliavos. Pasak direktoriaus, jei dolerio kursas nukristų žemiau 300 talonų, įmonei apsimokėtų gaminti tik tualetinį popierių. Nors Lietuvos verslininkai iš buvusių sovietinių respublikų atveža dar pigesnių gaminių.

Čikagos Lituanistinės mokyklos abiturientai neša vėliavas į Jaunimo centrą po apėgų prie paminklo mokslo metų užbaiguvėse, gegužės 22 d.

Nuotr. Gintaro Plačo

PAVOJUS PABALTIOJO VALSTYBĖMS

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Gegužės mėn. Vokietijoje lankėsi Estijos prez. L. Meri, supažindindamas plačią žiniasklaidą su šiandienine padėtimi ne tik savo tėvynėje, bet taip pat Latvijoje ir Lietuvoje. Jo pirmi žodžiai: „Rusai turi 7,000 generolų, milžinišką armiją“. Esto nuomone, Vakarai klaidingai vertina šiandieninę Rusijos padėtį, panašiai kaip ir prieš keltą metų Gorbaciovo valdymo laikotarpiu. Vakarų pasaulis „laikosi“ Jelcino, tačiau kartu užmiršta, kad jis, kaip ir Gorbaciovas, gali būti vieną dieną „nuverstas“ nuo sosto. Kas tuomet?

Estas nepasitiki ir Jelcinu. Po perversmo Maskvoje jis pripažino Estijos, Latvijos ir Lietuvos nepriklausomybę, daug ką prižadėjo. Deja, jo pažadai liko be veiksmų. Juk Maskva neatitraukia kariuomenės iš Estijos, visuomet atidedama velesniam laikui, vėl kartais pareikšdama butų stoką, užmesdama Estijai rusiškos mažumos diskriminaciją.

„Rusai jūsų valstybėje sudaro beveik 40% visų gyventojų, jie neturėjo balsavimo teisės, rusai jaučiasi antros klasės piliečiai“, sakė vokietų korespondentai. Esto atsakymas: „Pas mus nėra tautybių diskriminacijos“.

Vokiečiai mano, kad pabaltiečių baimė būti vėl okupuotiems yra perdėta. Bet lietuviai,

latviai ir estai yra „diliginti“ (gebrantė — deginti) vaikai. Nors Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos nepripažino Vakarų pasaulis, tačiau tos valstybės laisvės kovoje nesurado jokios paramos, kadangi Vakarai matė tame Gorbaciovo politinį išsigelbėjimą.

Amerikiečių istorikai rašo, kad buvęs JAV prez. George Bush visiškai rėmė Gorbaciovo siekius — neišleisti pabaltiečių iš savo rankų, bet tik primindamas Maskvai ne naudoti prieš juos jokio smurto.

Estas vokietiams pasakė, jog pabaltiečiai dar ir dabar bijo, kad Vakarų pasaulis gali juos paaugti Maskvai. Tą estas remia naujais dokumentais: esą Rusijos vadovai suformulavo naują Monroe doktriną (plačiau apie Monroe doktriną LE XIX t. psl. 205-206). Šis naujas Maskvos žvilgsnis į Rusijos sienas iš tikrųjų dar mažai žinomas Europoje. Tačiau estai yra budrūs.

L. Meri stipriai kritikavo gausią ūkinę paramą Maskvai, aplenkiant Pabaltijo valstybes. Vokietijos kancleris H. Kohl nori iki 2000 metų įjungti Pabaltijo valstybes į Europos Bendruomenę. Deja, jo pageidavimai neranda atgarsio Belgijos sostinėje. Estija, kaip ir kitos dvi Pabaltijo valstybės. Turi gyventi amžinam pavojui ir pačios įveikti ūkines problemas.

Savo nepriklausomybę estai apmokėjo labai aukšta kaina. Estijos gyvenimo lygis buvo žymiai aukštesnis už Sov. Sąjungos, darbas efektingesnis, aukštesni atlyginimai. Tačiau 90% imonių buvo tampa priurštos su Maskvos gamyba. Rusai pigiai pristatydavo alyvą, grūdus. Dabar rusai reikalauja žaliavą apmokėti „kieta“ Vakarų valiuta.

Gan optimistiškai savo pasikalbėjimą su spaudos, radijo ir televizijos atstovais Estijos prezidentas užbaigė pareiškdamas, kad estai ilgai kovojo už nepriklausomybę, tad ir visas ekonominės kliūtis jie tikrai įveiks.

TAUTINĖS MUZIKOS ANSAMBLIS IŠVYKO UŽJŪRIN

„Tutučio“ muzikos mokyklos dešytojų liaudies muzikos ansamblis „Kolegos“, vadovaujamas Lietuvos tautinės muzikos instrumentų muziejaus direktoriaus V. Stuigos, išvyko į Los Angeles. Į šią kelionę išsiųsčius Los Angeles Lietuvių bendruomenės kvietimu. Kauniečiai koncertinei išvykai paruošė programą, nuvėžė filmą apie muziejaus dešimtmečiui skirtus renginius. Svarbiausias kelionės tikslas — Los Angeles mieste įkurti „Tutučio“ muzikos mokyklos filialą, kuriam vadovaus, prieš dvejus metus iš Kauno į Los Angeles persikėles, A. Ragauskas. Filiale lietuviškos išeivijos vaikai bus mokomi groti liaudies instrumentais, juos gaminti ir restauruoti. („Kauno diena“, 05.21).

MAŽIAUSIEJI IR DIDESNI MOKSLAI

VYTAUTAS VOLERTAS

3

Šis vieškelis, kuris man dėl klumpaičių ir dėl laimėtų varžybų sudarė nepatogumų, turėjo ir pliusų. Jis vedė po Noragelių mokyklą į Seirijus, o tame garsime Džukijos mieste antradieniais ir penktadieniais vykdavo turgūs. Pasitaikydavo, kad ūkininkai, išsileidę į miestelį, pavėžėdavo. Tačiau mūsų apylinkės žmonės turgus tik tada lankydavo, kai atsiradavo būtinas reikalas. Todėl keliaudavo daugiausia savom vargdienei kojom, lijo ar snigo, saulė švietė ar vėjas ūkavo. Prisimenu, vieną naktį labai pustė, buvo užversiti keliai ir takai. Rytė klampojau mokyklon, vieškelį tik spėliodamas, nepataikiau žingsnio ir smukau nuo tiltelio galo į gilų pusnį. Rimtai nusigandau. Vos išsikasiau, vos išsikaspčiau. O vaikų tądien mokyklon atbrido vos keturi...

Jei pasitaikydavo nepakenčiamas oras, po pamokų galėdavau nakvoti pas savo krikšto mamą Tumasoniene. (Tumasonių sodyba buvo gal už 20 metrų nuo mokyklos), arba Ončiškių sodyba pas tečio gimines Janavičius. Nepaisant didelio mokyklą nuotolio, neprisimenu atvejo, kad apieščiau pamokas. Mėgau mokyklą, mėgau vaikus.

Mano geriausi draugai kartais tapdavo žiauriais priešais. Ončiškių gausia, Bračiulytės, Jurgelioniukai ir Motiejūnukai, rytė pamatė mane vienišą atpūskantį, kai kada pradėdavo bėgti. Jie bėga, man reikia vyti. Jie tik per trobų duris išsiritę, pilni energijos, aš jau

du kilometrus atžygiavęs. Be to, buvau už juos visus jaunesnis ir mažesnis. Tarp manęs ir vaikų beviltiškai padidėjus atstumui, liaudavausi vijes. Tada ir jie sustodavo, kad iš manęs, pralaiminio, pasijuoktų. Aš vėl šokdavau bėgti, šokdavu ir jie, tie Ončiškių niekadejai, mano geriausi draugai. Matydamas fizinį pralaimėjimą, griebdavau diplomatinę ir šaukdavau: — Kai po pamokų eisime namo, duosiu valgyti! Palaukite!

Šios derybos vykdavo gal 25 metrų atstu ir jas laimėdavau, nes kelionėje į namus visi būdavo alkani. Priešpiečių idėti man senelė nepagalėdavo, o tokiais atvejais ir pats stengdavau mažiau valgyti, kad liktų kuo atsilyginti Ončiškių banditeliams.

Tik retai šie vaikai mane erzindavo, tik tada, kai juos kipsas sugundydavo (tais laikais jis buvo dažnas svečias Lietuvos kaimuose, ypač sutemus), ar kai jiems gyvenimas atrodydavo labai nuobodus. Šiaip jie buvo tikri dūkai, jautrūs ir draugiški. Vieną ankstyvo pavasario rytą pirmąkart išgirdome paskridusį vyturį. Sustojome visi vieškelio pačiam vidury, užriemė galvas ir sekėme ta mažą aukštumą taškeli, jo dainos klausydami. Man ta daina ir šiandien čiurena ausyse, kai prisimenu tą vaizdą. Ir šiandien matau būrelį vargungų, pilkų vaikų, iš laimės sąsarojančių paukštelius besidžiaugiančių. Geri, mieli vaikai... O po keliolikos metų daugiau kaip pusė to būrelio žuvo nuo strubų ir enkavedistų, kiti ilgus metus praleido Sibire, nes bandė kovoti už tuos laukus, virš kurių gieda vyturiai.

Noragelių mokykla tada savo pastato neturėjo ir glaudėsi Parejecko namuose. Menki buvo tie namai, arti prie vieškelio prislinkę, kad vežimą traukias ir mienes vaikąs arklys galėjo ilgesne uodega per

Rimties valandėlė

DVASIA, KURI SIUNČIA

Pirmasis Sekminių dienos skaitinys, kuriame atpasakojamas Šv. Dvasios atsiuntimas (Apd 2:1-11), prasideda žodžiais: „Atėjus Sekminių dienai“. Naujojo Testamento originalioje kalboje — graikų — toji šventė vadinasi „pentekoste“ — penkiasdešimt dienų, būtent po Kristaus prisikėlimo.

Pirmieji krikščionys šios šventės pavadinimą perėmė iš žydų. Hebraiškai vadinamąją Šavut (savačių) šventę graikiškai kalbantieji pirmo šimtmečio žydai (kurių daugelis tapo krikščionimis) vadino „pentekoste“ — penkiasdešimt dienų po Paschos — Perėjimo šventės, kurią žydai minėjo išvadavimą iš Egipto nelaisvės. Krikščionys pasiliko graikiškus šią žydišką šventę pavadinimus, bet suteikė joms naują prasmę. Per Paschą-Velykas krikščionys mini ir Dievo stebuklingus darbus, vaduojant savo tautą iš Egipto nelaisvės (ypač Velykų vigilijos skaitiniuose Didįjį šeštadienį), ir Dievo darbus, vaduojant žmogų iš nuodėmės vergovės, per žmogumi tapusį Dievo Sūnų Jėzų.

Nors krikščionių Sekminėse ne taip ryškios paralelės su žydų švente Šavut, jos padeda suvokti krikščionišką Sekminių reikšmę. Senovėje žydai pradėjo šią šventę švęsti kaip derliaus surinkimo šventę (Palestinoje „žiema“ yra lietingasis sezonas, auginimo sezonas, o pavasari, baigiantis lietuvių ir prasidedant sausrai, nuimamas derlius). Vėliau ši šventė buvo surišta su Paschos tradicijomis, jos metu atšvenčiant tai, kad Dievas savo tautai davė Įstatymą Sinajaus kalne, tuo įteisindamas juos kaip Dievo išrinktąją tautą (Įstatymas suprantamas, kaip Dievo dovana, nes per jį Dievas žmogui nurodo, kaip išlaikyti draugystę su Dievu).

Krikščionys, perėmę šias tradicijas, joms suteikė ir naują prasmę, neatmesdami senųjų: Derliaus šventę krikščionys suprantą kvietimo apaštalausti kontekste: „Pjūtis didelė, o darbininkų mažai. Melskite pjūties šeiminką, kad atsiųstų darbininkų į savo pjūtį“ (Mt 9:37-38). Vieton Įstatymo davimo, krikščionys švenčia Šventosios Dvasios davimą, nes gyvenimas Jėzumi — Šventąja Dvasia išpildo visus Įstatymo reikalavimus. Ir jie taip pat švenčia Šventosios Dvasios davimą jau ne tik apaštalam, bet ir visai, Jėzaus vardu

apsikrikštijusiai, bendruomenėi: Šventosios Dvasios atsiuntimas iš jų sukūrė naują Dievo tautą.

Antrasis skaitinys iš Šv. Pauliaus pirmo laiško Korinto miesto krikščionims (1 Kor 12:3-7, 12-13) yra svarbus, nes jis nurodo teisingą Šv. Dvasios dovanų vertinimą. Didžiausia Šv. Dvasios dovana yra ta, kuri duoda kiekvienam krikščionui Krikšto sakramentą — kai jis suvokia, jog Jėzus yra Viešpats, kad jis tarnauja Jėzui ir kad Jėzus už jį pasiaukojęs ir toliau rūpinasi žmogumi.

Didžiausioji Šv. Dvasios dovana yra tikėjimo dovana, kai žmogus suvokia, jog Jėzus yra Viešpats ir visai žmonijai, ir tvartinai, nes jis yra žmogiškoji atmaina to paties Dievo, kuris visatą sukūrė ir nuolat atnaujiną. Čia šv. Paulius sąmoningai rašo Kristaus žemiškąjį vardą „Jėzus“. Korinto krikščionys buvo linkę per daug iškelti Jėzaus dieviškumą. Jiems, kaip ir daugeliui mūsų, buvo daug lengviau garbinti visa tai Jėzų, kas iškyla virš žmogiškumo, žmogišką silpnumą laikant tragiška Dievo klaida, tad ir Kristaus kancija jiems buvo tragiškas momentas šiaip iškiliame, garbingame Kristaus žemiškame gyvenime. (Pavadinimas Kristus reiškia „pateptasis“ — tai karališkas epitetas.)

Šv. Paulius gi specialiai rašo, jog tikrasis tikėjimo pareiškimas sako: „Jėzus yra Viešpats“. Tai yra, tas žemiškasis prastulis iš Nazareto, kuris vadinosi labai plačiai žydų naudojama vardu Jėzus; lietuviškame Senojo Testamento vertime jis yra Jozuė, o graikiškai jis buvo vėrčiamas „Jezus“. Mūsų yra tas, kurio viso žmogiško gyvenimo auka buvo susumuota jo visiškame pasiaukojime ant kryžiaus, per kurio žmogišką paprastumą ir meilę žmonėms apsiurškė žmogų išgelbstinti Dievo galybė. Mūsų Dievas nėra filosofinės, viršžmogiškos tobulybės įkūnijimas, kaip kai kurie Korinto tikintieji norėjo galvoti.

Tad ir specialios Šventosios Dvasios dovanos — o jų yra įvairių — visos yra vertintos tik pagal tai, ar jos pasitarnauja klestėjimui tos bendruomenės, kuri Jėzų išpažįsta Viešpačiu. Tos bendruomenės, kuriai Jėzus kvepia Šv. Dvasią ir siunčia į žmones skelbti, jog Krikštu Atėjus jau ne tik apaštalam, bet ir visai, Jėzaus vardu

a.j.z.

mokyklos langą užbraukti. Bet mes sėdėjome nuo lango nusigriežę. Už šimto žingsnių tekėjo Lankavos upelis, vieškelio perkirstas. Vienoje vieškelio pusėje šis upelis šliaužė per pievą, bet rytiniame šone turėjo aukštą skardį. Kai palydavo, susėdė ant lentgalinių nuo šio skardžio tūnozdavome žemyn. Taip susipurvindavome, kad pykdavo tėvai. Parejeckas (jam reikėdavo valyti priesterą mokyklą) ir mokytojas. Bet iš tikrųjų kokiame tikslui buvo tasai skardis, jei ne vaikams linksmumui sukelti?

Mokyklą kasmet lankė 35-40 vaikų keturiuose skyriuose. Pradėjęs šios mokyklos antrąjį skyrių, radau mokytoją Baranauską, apie kurį girdėjau vieną suaugusį tarant:

— Jis yra tikras bežmėnas.

Baranauskas, gal trisdešimties, aukštokas, stambokas, apvalaus, raudono veido, mokykloje jausdavosi lyg ganykloje. Visada susiraukęs, piktokas, nemėgstantis vaikų. Ateidavo, pasiblaškydavo ir išeidavo. Metus pasivaistęs dingio. Trečiame ir ketvirtame skyriuje, mes švietė Juozas Akucevičius, atsargos karininkas. Šis asmuo turėjo didelį pedagogo talentą! Nors pajaukėdavo ir pabardavo, bet gerai mokė. Isteigė Jaunųjų ūkininkų ratelį (mano manymu, tai labai svarbi organizacija kaimo vaikams), su vaikais augino daržoves, mus vežiojo po pavyzdinius ūkius, įsteigė šaulius. Nepamiršo ir vaikų vaidinimų ruošti, net atskiviedavo fotografo mokyklos nuotraukėlei. Tai buvo tikras švietėjas, mėgstamas mažų ir suaugusių! Nesuprantu, kaip jis atsirado Noragelių užkampely, ir negirdėjau, kad būtų iškiles bent iki Mokyklų inspektoriaus. Tokie švietėjai per dešimtmetį ar du gali pakeisti visą kraštą gera linkme.

(Bus daugiau)

HORIZONTAI

TRAGIŠKA TREMTINIŲ KELIONĖ PRIEŠ 45 M.

1948 m. gegužės 23-24 d., lygiai prieš 45 metus, įvyko pats didžiausias Lietuvos gyventojų tremimas stalinizmo metais. Toms dienoms Sibiro kryptimi — į Krasnojarsko kraštą, Irkutsko sritį ir Buriatijos Mongolijos autonominę respubliką, kaip pranešė dienraštis „Lietuvos rytas“, pajudėjo 30 tremtinių ešelonų, kurie vežė 11,107 lietuvių šeimas, 38,294 žmones. Itin tragiška lemtis ištiko ešeloną Nr. 97921 tremtinius. Tą tragediją viešai dokumentuoti dienraštis „Lietuvos rytas“ tegalėjo tik 1992 m. birželio 13 d. laidoje, kai Lietuva vėl buvo laisva bei nepriklausoma. Straipsnio autorius Henrikas Šadžius žodžiais, „Tai kol kas vienintelė archyvuose dokumentuose fiksuota tremtinių ešelonų katastrofa“.

Pasak straipsnio, ešelonas buvo formuojamas Viduklės ir Varlauko stotyje. Vežami buvo daugiausia Raseinių ir Jurbarko apskričių gyventojai. Pakrovimas į vagonus prasidėjo gegužės 23 d. 8 val. ir baigėsi gegužės 24 d. 3 val. Viduklės stotyje į ešeloną buvo pakrautos 239 šeimos, Varlauko stotyje — 149. Viduklės stotyje, sujungus abi dalis, suformuotas 46 vagonų traukinys.

Ešelonui Nr. 97921 iš Lietuvos pajudėjus į rytus, Baškijos autonominės respublikos teritorijoje įvyko katastrofa. Tuo reikalu archyvuose rastas vidaus reikalų ministro pavaduotojo, milicijos pulk. Ivanovo 1948 m. birželio 4 d. specialus pranešimas SSRS vidaus reikalų ministrui. Pranešimu remdamasis, H. Šadžius rašo: „Iš šio pranešimo matyti, kad ešelonas Nr. 97921 (traukinys Nr. 510) 1948 m. birželio 1 d., 5 val. 20 min. ryto Maskvos laiku, važiuodamas 40 km per valandą greičiu, artėdamas prie Jumatovo stoties (per 23 km nuo Ufos stoties), patyrė katastrofą. Visiškai sudaužyti ir sulaužyti 12 keturrašių vagonų, tarp jų 11 tremtinių ir vienas priedangos vagonas“.

Dėl ko ši nelaimė įvyko? „Lietuvos rytas“ rašo, kad „katastrofos priežastis tyrė VSM transporto organai. Jie konstatavo, kad Demos stoties depo garvežio Nr. 2545 brigada, mašinistas Prokofjevas ir jo padėjėjas Noželskovas, traukinyje išbuve daugiau kaip 36 valandas, iš nuovargio prie Jumatovo stotį užnigo ir pravažiavo raudoną šviesoforą. Tuo metu Jumatovo stotyje stovėjo prekinis traukinys, kurio galiniai vagonai stovėjo ant išeimų sandūros. Garvežys įsirežė į prekinio traukinio galą...“

Dėl to, kaip rašo H. Šadžius, „Ešelonų katastrofos vietoje buvo rasta 19 tremtinių lavonų, iš jų: vyrų 8, moterų — 10, vaikų — 1. Visi žuvusieji buvo palaidoti katastrofos vietoje prie Jumatovo stoties. Sužeisti buvo 57 žmonės, iš jų sunkiai — 37. Sunkiai sužeistieji buvo paguldyti į Ufos miesto ligoninę, kur dalis mirė. Du tremtiniai katastrofos metu patyrė sukrėtimą ir buvo perduoti į psichiatrinę ligoninę. Buvo paliktos ir trys gimdyvės...“

Kol ešeloną Nr. 97921 tremtiniai pasiekė Igarką, paskutinį kelionės etapą, teko jiems išgyventi dar įvykius, kurie aprašomi dienraščiui „Lietuvos rytas“ 1992.06.13 numeryje: „1948 m. birželio 1 d. 17 val. ešelonas iš Jumatovo stoties buvo persiustas į Ufą. Ten dar

kartą buvo patikrintas tremtinių kontingentas... Birželio 10 d. atvyko į Krasnojarską. Tremtiniai buvo patalpinti buvusioje japonų karo belaisvių stovykloje... Birželio 27 d. 9 val. ryto tremtiniai buvo suvaryti į šilumlaivį „Stalinas“ ir nugabenti į Igarką. 6 paros kelio, vien sausas maisto davinsys toliau retino tremtinių gretas. Laive mirė Ignė Kamantauskaitė, gimusi 1948 m. Atvykus į Igarką, 12 sunkiai sergančių ligonių iš prielaukos buvo nugabenti į ligoninę“.

Tremtinių ešeloną Nr. 97921 finalas taip dokumentuojamas: „Igarkoje vietinės GULAG'o tarnybos iš ešelonu vadovybės priėmė jau tik 305 lietuvių tremtinių šeimas, kuriose buvo 1214 žmonių: 345 vyrai, 508 moterys, 361 vaikas. Pagrindinė tremtinių dalis buvo pasiūsta darbams ir miško ir popieriaus pramonės įmonėms“.

Tokia tad tragiška ešeloną Nr. 97921 tremtinių kelionė iš Žemaitijos į Sibirą, įvykus prieš 45 metus ir šiame Lietuvoje paminėta deramomis išskilmėmis.

SOL. N. AMBRAZAITYTĖ APIE IGARKĄ

Vilniaus operos ir baletoto teatro solistė Nijolė Ambrazaitytė, Čikagos Lietuvių operos statytame „Normos“ spektaklyje šiais metais atlikusi svarbią Adalgisos rolę, po spektaklio mano papasakojimą apie savo vaikystės lemtingus įvykius. Būtent, apie ištrėmimą į Sibirą 1948 m. gegužės mėn. įvykdytą didžiųjų tremimų metu. Jos kelias nuo Raseinių iki Igarkos vingiavo tuo pačiu metu, kai įvyko minima katastrofa, tik, laimei, gal ne tame nelaimingame ešlone, Nr. 97921.

Nijolė apie savo išgyvenimus taip pasakojo (cituoju iš rašo magnetofono juostelės): „Mano tėvelis ir mamytė išsileidė į Kanadą (Kanadoje) kapinėse. Tačiau aš jų, galima sakyti, nepažinojau, kadangi ankstyvoje mano vaikystėje tie laikai, man atrodo, kurie slėgė visų mūsų lietuvių likimą, išskyrė taip pat mūsų šeimą. Mano tėveliai pasitraukė į Vokietiją, aš likau su seneliais Lietuvoje, ir 1948 m. pavasarį 4 valandą nakties mūsų namą Raseinių mieste, kur mes buvome atvykę iš sveikos kaimo pas tetą, apsupus. Pasakė, kad mes turime būti ištremti, liepė mums ruoštis. Per keletą minučių reikėjo susiruošti, kareiviai stovėjo. Tačiau mes kiek ilgiau užtrukom, kadangi mano teta turėjo mažus vaikučius. Nuo tos žinios ji nualpo. Tai buvo prašymų palikti, nes nebuvo už ką tremti. Buvom neturtingi, nebuvom politikai. Aš tada buvau devynerių metų. Patekau į Igarką, kalbėjo solistė. Trumpai atsikvėpusi, toliau tęsė: „Galiu pasakyti, kad, kaip dabar manoma, Igarka buvo antra vieta pagal tų tremimų žiaurumą, pagal gamtines sąlygas, kadangi prieš lietuvius ten buvo tremiami gruzinai ir jie jau buvo visi išmirę. Tai į jų vietas buvo suvežti lietuviai. Tačiau likimas kažkaip mane globėjo, matyt, mane Dievas globėjo, nepaisant tokių sąlygų, kuriose ten išmirė vienas trečdalis tremtinių. Kiti sako, kad pusė žmonių ten išmirė pirmą žiemą. Taip, kad be globėjo iš viršaus aš nebūčiau likusi gyva ir dar turėjusi balsą, kurį pradėjau

LIETUVIŲ TELKINIAI

LOS ANGELES, CA

PAGERBTA DR. AUDRA DEVEIKYTĖ

Dr. Audra Deveikytė, Long Beach ligoninės direktorė, buvo pagerbta straipsniu apie jos atliekamus AIDS ligos tyrimus ir sergančių kūdikių gydymą. Dr. Audra yra pagrindinė tyrinėja penkioms valstybinėms programoms, vykdomoms kartu su Kalifornijos universitetu Los Angeles. Šiais tyrimais siekiama nustatyti, ar suaugusiems naudojami AIDS vaistai yra veiksmingi ir mažų vaikų gydyme. Ji taip pat gydo ir „HIV“ pozityvius mažus vaikus. Dr. Deveikytė yra pripažinta savo srities specialistė ir dalyvauja visose tarptautinėse AIDS konferencijose.

Dr. Audra Deveikytė ir sūnelis.

Dr. Audra nenutolusi ir nuo lietuviškų reikalų. Dažnai lankydamosi Lietuvoje, bando tenykštę Sveikatingumo ministeriją ir gydytojus supažindinti su AIDS liga. Ji yra priėmusi pas save keletą lietuvių gydytojų ilgesnį laiką specializuotis AIDS srityje.

Pietinėje Kalifornijoje dr. Deveikytė vadovauja našlaičių šeimai Lietuvoje ir yra viena pirmųjų įsisiūnijusių našlaičių iš Lietuvos. Ji taip pat pasirūpino, kad Shriners ligoninė Los Angeles nemokamai priimtų gydyti vaikus iš Lietuvos, kuriuos globoja „Lietuvos Vaikų viltis“. Nevengia ji ir visuomeninės veiklos — yra dirbusi ir Lietuvių Bendruomenės Vakarų apygardos valdyboje. Dr. Audra Deveikytė yra gražus pavyzdys kaip savo profesiniu darbu galima paremti Lietuvą ir pagalbos reikalingus lietuvius.

Z.V.

300,000 DOLERIŲ BALTIJOS VALSTYBĖMS

The Pew Charitable Trusts, vienas didžiųjų humanitarinių tikslams Amerikos fondų, per Amerikos-Baltijos fondą (US-Baltic Foundation), paskyrė 300,000 dolerių akademiniams centrums Tartu, Rygos ir Vytauto Didžiojo universitetuose įkurti. Tuose centruose bus ruošiami Lietuvai,

nuo pat mažens ten lavinti...“

Tegu ši skiltis, laikantis aprašomų įvykių chronologijos kiek iš anksto paskelbta, būna skirta Baisiojo Birželio ir kitiems komunistų įvykdytiems lietuvių trėmimams ir Sibirą prisiminti.

VI. R.

Latvijai ir Estijai savivaldybių darbuotojai. Su visais trimis universitetais jau pasirašytos sutartys. Centrai turi pradėti veikti po vasaros atostogų, naujų mokslo metų pradžioje. Profesoriams iš Amerikos ir Europos algas mokes ir pragyvenimo išlaidas padengs USBF. Numatyta, kad jau pirmajiais metais tam projektui USBF išleis 200-250,000 dolerių.

Duodama tą sumą, Pew Charitable Trusts pastatė sąlygą, kad USBF iš kitų šaltinių surinktų tokią pat sumą („matching sum“). Šiais metais turi surinkti 150,000 dolerių ir tokią pat sumą kitais metais. Iki šiol šiais metais USBF jau surinko 85,000 dol.

Vykdydama šį projektą, USBF vadovybė prašo ir Amerikos baltieji piniginiai vajai. Vytautui Landsbergiui pagerbti iškilmingos vakarienės metu Vašingtone balandžio 28 d. gauta 9,000 dol. pelno. Panaši popietė „Demokratijai Baltijos valstybėse paremti“ gegužės 15 d. įvyko Los Angeles mieste, dr. Zigmundo Brinkio namuose. Dalyvavo arti 100 lietuvių, latvių, estų ir kitų amerikiečių. Pagrindinis kalbėtojas buvo Hal Conklin, Kalifornijos miestų lygos pirmininkas. Jis USBF delegacijos sąstatę lankėsi visose Baltijos valstybėse ir savo patirtį aprašė amerikiečių spaudoje. Jis, priešingai negu daugelis Lietuvoje apsilankiusių lietuvių, teigė, kad Baltijos valstybių savivaldybių darbuotojai pateiktas žinias „surbia lyg kempinės“. Projektui pažadėjo savo paramą žiniomis ir finansais.

USBF tikslas ir darbų eiga vaizdžiai apibūdino USBF prezidentas Linas Kojelis. Gauta 8,000 dolerių pelno. Didžiausią sumą, 3,000 dol., paskyrė Baltų Laisvės Lyga. J. M.

„ANTRAS KAIMAS“ LOS ANGELES SCENOJE

Los Angeles skautai pakvietė „Antrą kaimą“ gegužės 1 ir 2 d. palinksminti kaliforniečius lietuvius. Prieš penkerius metus mus aplankęs „Antras kaimas“ didelio įspūdžio nepaliko, gal tai ir buvo priežastis, kad į šimetinius pastatymus žiūrovų mažai atsilankė. Bet ši kartą mūsų scenoje pasirodė jaunas, idomus ir gyvensnis „Kaimas“ — idomios, aktualios temos; i savo vaidmenis įsigyvenę jauni aktoriai scenoje jautėsi taip laisvai, lyg personažai būtų kiekvienam asmeniškai pritaikyti. Žiūrovas matė scenoje savo buvusį ir da-

AMERICAN TRAVEL SERVICE
9439 S. KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, IL 60642
TEL. (708) 422-3000
FAX (708) 422-3163

AMERICAN TRAVEL SERVICE skelbia **SPECIALŲ** išpardavimą bilietų iš VILNIAUS į JAV su SAS lėktuvų linija:

Kaina ten ir atgal	Bilietus nuperkant iki birželio 15 d.	po birželio 15 d.
VILNIUS/NEWARK	\$825.00	\$850.00
VILNIUS/CHICAGO	\$925.00	\$950.00
VILNIUS/LOS ANGELES	\$1025.00	\$1050.00
VILNIUS/SEATTLE	\$1025.00	\$1050.00

Mokesčiai nepriskaityti. Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis į mūsų įstaigą.

INTERNATIONAL
TRAVEL CONSULTANTS

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija

„ZABAS“ — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9525 South 79th Avenue
Hickory Hill, Illinois 60457
Tel. 708-430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonai: 77-76-97 ir 77-83-92

Žurnalistas Bronys Raila ir žmona Daneta neseniai šventė savo vedybų 60 metų sukaktį.

Nuotr. Vyt. Pluko

bartinį kasdieninį gyvenimą iš linksmosios pusės.

„Kaimas“ programą pradėjo vietinėmis, aktualiomis L. A. „žiniomis“, kurios linksmam nuiteikė žiūrovus. Skaitė — Eug. Butėnas, grupės seniūnas. Toliau sekė jų nuolatinis reper-tuaras.

Ne viskas programoje buvo juokinga, ne viskas buvo suprantama, ypač vyresnio amžiaus žiūrovams. Iš idomiesnių momentų: „Jaunystės draugas“, „Pasaka apie Julytę ir kalytę“, „Pokerio vakaras“, „Poezijos vakaras“, „Apklausa“ ir „Ypatingai geras „Burdingerius“, ne vienas priminęs pirmąsias dienas Amerikoje, kada „senieji“ Amerikos lietuviai su mumis, naujais ateiviais, elgėsi lyg būtume iš dūminių pirkelių ar urvų atkeliavę. Prajuokino „Kelnės“ ir „Lytinis persekiojimas“ su tikro kaimo tiesumų ir žodžiais.

Kiti — silpnoki, — per daug ištęsti, nustoja humoro. „Paskutinis seimas“, tema įdomi, aktuali, bet ištęsta, „sumandrinta“, pasimeta (ir užsnūsta) žiūrovas beklaušdamas. „Pas fotografą“ — negali suvokti, ką norėjo pasakyti. Satyra, kaip geras anekdotas, turi būti trumpa, taikli!

Pažymėtina puikiai muzika ir apšvietimu rūpinosi Sid Ulevičius.

Režisierius, kurio pavardės nėra programoje, naudojo šių autorių medžiagą: K. Almėno, A. Antanaičio, V. Bražviliaus, J. Erlicko, G. Kaufmano, J. Gimberio, Ant. Gustaičio, K. Astrausko, R. Stakausko, A. Škėmos, E. Tuskenio, Alb. Valentino. Duot jam daug kredito reikia, kad sugebėjo įtraukti į grupę tiek jauno, gabaus

GRAŽI SUKAKTIS

Žurnalistas Bronys Raila ir žmona Daneta Janulaitytė-Railienė šių metų gegužės mėnesio viduryje atšventė savo vedybų 60 metų sukaktį. Savo rezidencijoje Los Angeles, Railų dukra Undinė ir jos vyras suruošė malonias ir jaukias sukaktuvių vakarėlius, kuriose dalyvavo šeimos nariai ir kviesti svečiai.

Dalyvių sveikinimai buvo nuoširdūs, įdomūs ir maloniai linksmi, didele dalimi prisidėjo prie jaukios pobūvio nuotaikos. Pažymėtina, kad Bronio Railos visada šmaikšti ir originali plunksna tebėra aktyvi kaip ir praityje.

Atsakydamas į sveikinimus, Bronys pabrėžė savo žmonos Danetos svarbų vaidmenį, ne vien jo asmeninio gyvenimo sėkmėje, bet ir jos indėlį jo žurnalistikoje. Ji buvusi padėjėja, patarėja ir kritikė.

Svečiai, nerangiai besiskirstydami, linkėjo sukaktuvinkams darniai, kaip ir per praėjusius 60-tų metų, žygiuoti ir rytdieną.

VRP

Who Cares? He Cares.

Join with us to proclaim His Gospel so that all will know His love.

THE MARIANS OF THE IMMACULATE CONCEPTION...

Founded in 1873, an international community of Priests and Brothers who, through action, teaching the power of Christ's love with locations around the world.

Contact: Fr. Bill Hayward, M.I.C.
Vocation Director
Congregation of Marians
Thompson, CT 06277
(203) 923-9565

Vaje

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Nuo trečiadienio iki penktadienio, 10, 8:30 v.v. — 9:00 v. v.
Visos laidos iš WCEV stoties 1450 AM Banga.

Adresas: 511 So. Noltan Ave.
Willow Springs, IL 60480.
Tel.: (708) 839-2511. Tel.-FAX (708) 839-0870

VIENINTELIS TIESIOGINIS SKRYDIS

Į RYGĄ \$380*

NEREIKIA PERSĖSTI Į KITĄ LĖKTUVĄ ŽEMOS BILJETŲ KAINOS

Pradedant birželio 2 d., išvykstante kiekvieną trečiadienį ir šeštadienį iš New Yorko.

AMERICAN TRANS AIR

Tel. 1-800-382-5892

* Kaina į vieną pusę. Bilietus kelionė ten ir atgal įsigyti iki birželio 16 d. ir, mažiausiai, 21 dieną prieš išskrendant. Lėktuvai kursuoja savaitės dienomis. \$16 JAV mūto, imigracijos, išvykimo mokesčiai į kainą neįskaitytas. Taip pat, bilietą perkant, reikia sumokėti: \$10 apsaugai, \$3 patarnavimams ir \$1.45 AFIS.

Kelionės pasirūpina transportu į kitas Baltijos šalis.

We Ship UPS

312-434-9766

Užsilimam maisto tiekimu (catering)

talman

delicatessen

Skaniausi lietuviški gaminiai

2624 West 69th Street, Chicago, IL 60629

KAIP LIETUVOJE DALINAMA LABDARA

Jau ketletą kartų spaudoje ir privačiai buvo užsimenama, kad ne visa labdara, suaukota ir pasiūsta gerasirdžių užsienyje gyvenančių lietuvių ar kita- tačių, patenka tiems, kurie jos labiausiai reikalingi. Štai š.m. „Gimtas kraštas“ (š.m. geg. 3-5 d.) išspausdino ilgoką straipsnį, pavadintą „Nepažįstamas brolis, ačiū už suklebę su žirniukais“ (autorė – Filomena Taunytė), kuriame labai vaizdžiai aprašomi tokie labdaros „dalini“ margumai. Jeigu toks straipsnis būtų išspausdintas išeivijos spaudoje, būtume, be abejo, apkaltinti Lietuvos šmeižimu ar bent priešišku nusistatymu savo tėvynainių atžvilgiu. Čia pateikiame to straipsnio ištraukas.

Atgavus nepriklausomybę, i mūsų kraštą pradėjo plaukti labdara.

Užsienio žmonės, o ypač vokiečiai, ėmė mūsų remtiems žmonėms siųsti vaistų, maisto, drabužių. Atvažiuavę vokiečiai mėgino patys dalinti labdarą, bet išvažiuo verkdami, vos nesudraskyti lietuvių, kurie puolė prie gėrybių, kaip išalkusios kiaulės prie jovalo. Pirmo buvo tie, kurie sveikesni, sotesni, stipresni. Palieję senelis i tokias dalybas neatėjo, nes būtų mirtinai sumindytas.

Gariūnuose, Lietuvos gėdos sostinėje, gali gauti ne tik peiliu i pašonę, bet ir kokių tik labdaros vaistų, maisto, produktų ir drabužių, tik mokėk pasaulinėmis kainomis. Jau ir vaistinės nebereikalauja jokių receptų. Mokėk ir nuodykis.

Socialinio aprūpinimo ir sveikatos apsaugos organizacijų vadovai, tie, kuriems pavesta rūpintis labdara, norėtų, kad ji būtų teikiama centralizuotai, o je tik paskirstytų. Tarsi i vieną vietą atkeliauja dešinės kojos batai, i kitą – kairės, jie sude-rintų ir sukomplektavę pasiūstų, kam labiausiai reikia. Duok, Dieve. Taciau toki centralizuotą tiekiamą ir skirstymą jau turėjome, berods, penkiasdešimt metų. Žinome, kaip buvo galima numatyti, kaip bus. Taip skirstant, labdara pakliūva tam vyriausiam gydytojui ar tiem seneliu ar vaikų globos namams, kurių vadovai yra meliesni ir geresni ministerijų vadovams. Antakalnio ligoninės urologinio skyriaus vedėja gyd. S. Mičelytė nori, kad labdara būtų skiriama net ne per ligoninės vyriausią, o tiesio-

giai jū skyrui. „Tik tada ji pakliūs mums, ir mes patys už ją padėkosime savo geradariams. Persikirstytojams nebenorime dėkoti“.

Panašiai kalba ir Radviliškio centrinės ligoninės vyriausiasis gydytojas A. Pauliukas. „Puse mums reikalingų vaistų gauname iš dviejų su mumis draugaujančių Vokietijos rajonų. Jie patys atveža labdarą ne tik ligoninei, bet ir žemės ūkiui. Mato, kaip mes gyvename, o kalbėdami apie didelį nuosmukį žemės ūkyje, pasakė, kad kvailys per metus taip negalėjo visko sunaikinti, tai galėjo padaryti tik žmonės, turėję užduotį atvesti šalį prie didelių bėdų“. Labdara išva- giama, – tęsė gydytojas, – o va- gių neieškoma, ir jie ne- baudžiami. Vokiečiai siuntė asmeniškas labdaros siuntas remtiniams žmonėms. Šie jū ne- gavo. Siuntos ištirpo tarp rūšiotojų ir skirstytojų.

Ne kartą lankiausi Vokie- tiijoje. Ten supratau, kad tokia labdara labiau reikalinga tiems, kurie ją mums dovanoja. Tik tiesioginiai kontaktai gali atnešti apčiuopiamos naudos, nes galime jū paprašyti to, ko mums labiausiai reikia. Galime be kliūčių stažuotis jū ligoninėse, nebijodami, kad mūsų vietas užims profesorų sūneliai iš Vilniaus. Be to, jie patys gali kontroliuoti, kaip skirstoma labdara. Mokomės vokiečių kalbos. Atsirado abipu- sis pasitikėjimas. Be jū pagalbos turbūt neišgyventume. Vaistai, ačiū Dieviui, beveik nevagiama.

Vagysčių būna įvairių. Skai- tome, kiek pavogta audio ir video aparatūros, kiek tūk- sančių dolerių ar markių. Kai pasigilini iš ko, pasirodo – iš nedarbančių, gaunančių valsty-

binę pašalpą. Gerai, kad depu- tatai nepriima pajamų deklara- vimo įstatymo, mums, papras- tiems duonos valgytojams, tur- būt plaukai pasišiauštų iš baimės, kad vagies nuo depu- tato ar valdžios vyro nebesuge- bame atskirti. Apvogtų tur- tuolių negaila. Atsigaus. Bai- siausia, kai atimamos vargšo kapeikos.

Pakėliau iš purvyno apdus- kytais rūbais, tyliai verkiančią senutę. Ją, vidury šviesios dienos išeinančią iš pašto su pensija, pasaugojo ketvertas vaikigalių, atėmė pensiją ir, kaukdami iš pasitenkinimo, iš- bėgiojo iki kito karto. Paplito toks plėšikavimo būdas. Žino, nebus baudžiami, kaip ne- baudžiami atiminėjantys kapeikas iš antrokių ar pirmokių.

Kodėl toleruojami tokie nusik- kaltimai? Juk dešimties metų vaikas puikiai žino, kas gera ir kas bloga. Gal todėl, kad ne tik vaikai kapeikas iš vargšo atiminėja. Persijotas ir jau nusibodęs faktas, kaip mūsų nepriklausomybės aušroje ekspremjerė ir jos pirmasis pa- vaduotojas, vietoj dviejų pa- kvieštų paviešėti i Graikiją našlaičių, pasiuntė savo artimų giminaičių vaikus. Visada, kai žiūriu i tuos Respublikoje ger- biamus ir jai reikalingus veidus, prisiminusi tą jū žingsnį, suabe- joju gerai norais. Gal jiems ver- tėtų kokia nors labdara nusikraustiesiems išpirkti savo kaltę. Nieko neatitiks, jeigu per savo šventes jie suvalgys vienu keptu paršuku mažiau. Bėda ne tik ta, kad negražiai pasielgta, bet dar ir tai, kad pra- rasta teisė kovoti su kapeikų atiminėtojais.

Ponas ekspremjeras B. Lubys išleido įstatymą, reguliuojantį labdarą. Bijau, jog tai nepa- gerins skirstymo. Manau, toks skirstymas, kurio nori Radviliškio vyr. gydytojas ir

gyd. S. Mičelytė, yra ne tik geresnis, bet ir lengviau kontroliuojamas.

Kažkada Kultūros ir švietimo ministerijoje, o dabar Sveikatos apsaugos ministerijoje skaičiau padėkos raštus geradariams.

„Jautru, prasminga ir nepa- prastai kilnu“, „Supranta ir labai reikalinga“... Gražu. Nors tuo metu, kai tokius žodžius skaičiau ministerijoje, jos buvu- sio ministro seife gulėjo doleriai, kurie aukotojų valia turėjo būti prieš ketvertą mėnesių išdalyti mokytojams.

O gal, sakau, mūsų gera- dariams būtų maloniau gauti tokius laiškus:

„Nepažįstamas ir brangus sū- neli Hansai! Apylinkės gydytoja davė man ir mano seniui vaistų, kuriuos tu atvežei, kaip tavo tautiečių dovaną mums. Padė- kok visiems. Nuo jū man daug geriau, pradėjau vaikščioti ir jau pati pasimelžti savo ožkytę. Mano seniui taip pat geriau. Te- saugo jus visus Dievas. 80-metė Apolonija iš Kupčiū- nų“.

Arba:

„Hansai, mano nepažįstamas broleli, taip aš tave dabar vadi- nu. Ačiū už suklebę su žirni- kais, kurių man atvežei nuo geros savo krašto moters ir kurių aš dabar mintyse vadin- siu mamyte. Tokie gražios suklebės nebuvau turėjusi. Globos namų auklėtinė Ane- liutė“.

Skaiciau, kad Korėjos Liau- dies Respublika atsisakė užsienio drabužių pagalbos. Žinau, kad ten žmonės turėdavo tik po vienus darbinus ir išei- ginius, tačiau vyriausybė, matyt, taip norėjo išgelbėti savuosius nuo pasaulinės gėdos. Mes, deja, taip pat įrodėme, kad dalintis labdara nesuge- bame. Jeigu nemokame, tai ir nereikia. Pakankamai prisida- rėme gėdos. Užteks.

NEDIDELIS, BET TALPUS LEIDINYS

VINCAS TRUMPA

1988 m. atsigavusi, Lietuvos istorijos draugija pasirodo jau su 3-tiu straipsnių rinkiniu, pava- dintu „Mūsų praeities“ (Vilnius, Academia, 1993, 159 p.). Ji suredaguavo prof. Antanas Tyla, kuris dabar yra ir Istorijos in- stituto direktorius. To rinkinio sudarytojai – Vida Girininkienė ir Eligijus Morkūnas. Kad tas leidinys pakliuvo i mano rankas, esu dėkingas istorikui Vytautui Merkiui.

Tame tęstiname, bet ne perio- diniame leidinyje spausdinta trijų rūšių istorinė ir etnologinė medžiaga:

1. **Straipsniai**, prie kurių pri- skiriami ir labai įdomų disku- sinį Edvardo Gudavičiaus pasi- sakymą, „Kai kurie Krėvos su- tarties klausimai“ (139-151 p.). Stebūs tik, kad autorius, pla- tokai diskutuodamas kai kurias vadinamos Krėvos unijos (prof. Zigmąs Zinkevičius ir, berods, A. Salys, pasisako už Kriava- nes, esą, taip ta vietovė vadina- vietos gyventojai) problemas, vi- siškai nemini stambios Jono Dainausko studijos „Lietuvos bei lietuvių krikštas ir 1387-ji metai“, kuri pasirodė 1991 m. Čikagoje ir kurioje tiesiog aukš- tyn jomomis verčiama visa Krė- vos sutarties ir Lietuvos krikšto samprata.

Kiti šio „Mūsų praeities“ tomo straipsniai: Zenono Butkaus „Lenkijos agresijos grėsmė Lietuvai ir Latvijos pozicija 1927 m.“; Kęstutis Gudo „Nacionalinės savimonės raida Mažosios Lietuvos lie- tuvių spaudoje XX a. pradžioje“; gana išsamus apžvalginis Algirdo Matulevičiaus straipsnis „Mažosios Lietuvos istorijos ir kultūros tyrinėjimo aspektai“, iš kurio matyti, kad naujai įsi- kūres Klaipėdos universitetas skirs ypatingą dėmesį Vakarų Lietuvos ir Prūsijos istorijai.

Tam studijų centrui vadovaus Alvydas Nikžentkaitis; Elvydos Lazauskaitės „Jaunosios do- vanos“.

2. **Mūsų istorikai ir etnolo- gai**. Ties „Mūsų praeities“ daly- ję pateikiama nemaža medžia- gos apie istoriką ir diplomata Petrą Klimą, kurio šimtmetinė gimimo sukaktis (1893-1993) prisiminta Lietuvoje. Spausdi- nami platoki paties P. Klimo atsiminimai iš jo odisejos po Vokietijos kalėjimus karo metu (66-90 p.). Ypač įdomius docu- mentus pateikia Ričardas Čepas, „Kodėl Tarybų valdžia bi- jojo P. Klimo?“. Labai šiltai prisimenama profesroė Pranė Stukėnaitė-Dundulienė, išva- riusi plačią vagą Lietuvos tau- totyroje. Ji mirė 1991 m. vasario 27 d. Ina Čepėnaitė-Užgiriene trumpai prisimena savo tėvą istoriką ir enciklopedininką Praną Čepėną, dvi tomes „Nau- jųjų laikų Lietuvos istorijos“ autorių.

3. **Nauji istorijos šaltiniai**. Tarp kitų įdomių istorinių šaltinių leidinyje ypač verti dėmesio advokato Stanislovo Railos (1844-1918) laiški i 1883 m. Juos spaudai parengė Vida Girininkienė. Kaip žinia, tais metais gimė mūsų „Aušra“, pradėjusi naują Lietuvos atgimi- mo laikotarpį. Laiškai adre- suojami lenkų kalbininkui Janui Karlovičiui (1836-1903), kuris gerai mokėjo lietuviškai ir rodė daug simpatijų mūsų tau- tai. Įdomu, kad Karlovičius gi- męs tuose pačiuose Subartony- se, kaip ir mūsų literatūros kla- sikas Vincas Krėvė-Mickevi- čius. Vargu kur nors kitur su- tiksimė tokių etnokultūrinių keistenybių!

Labai įdomi ir teisininko Stanislovo Railos asmenybė. Tarp kita ko, jis yra tikras mūsų

žinomo žurnalisto ir literatūro- logo Bronio Railos dėdė, vyres- nis jo tėvo brolis iš to paties Plaučiškių kaimo. Baigęs Pe- trapilyje teisės mokslus, jis kurį laiką gyveno Rusijoje, o nuo 1883 m. rudens atsikėlė i Kau- ną. Dalis čia skelbiamų jo laišku- rašty i Feodosijos (Krym), kita dalis iš Kauno, kur jis nori „paragauti koki smoką turi duona savo krašto“.

Be svarbiausia jam rūpi „kvestija lie- tuviszka“. Jau pirmajame lai- ške iš Kauno jis rašo; „Yra czia ir tvirti moksliu Lietuviai Baranauskis ir Jaunys, ale tie musų nemyli... nes szirdis tu- ponų prie Lietuvos neguli“. Be abejo, čia S. Raila turi galvoje kunigus A. Baranauską ir Kazi- miera Janiunį, kurie tada profes- oriauo kunigų seminarijoje ir gal nemažiau rūpinosi lietuvių kalba, kaip ir pats Raila. Savo laiškuose S. Raila taip pat dau- giausia vietos skiria lietuvių kalbai: kaip ją „pakelti i lite- rariszką“, kokia tarmė pasi- rinkti jos pagrindu. Jis siūlo „wakaru-kalnine“, taigi va- karų-aukštaičių tarmę, kuri berods ir pasidarė bendrinės lietuvių kalbos pamatu.

Taciau adv. S. Railai rūpėjo ir kiti Lietuvos reikalai. Jis, kaip ir daug kas tada (ir dr. J. Basa- navičius), tikėjo, kad spaudos draudimas bus panaikintas ir kad Kaune bus galima išleisti lietuvišką laikraštį, tinkames- nį nei „Aušra“. Tai ir buvo vienas jo motyvu, kodėl jis at- sikėlė gyventi i Kauną. Laiky- damas save bajoriškos (sic!) kilmės, jis ypač rūpinosi lie- tuvių-lenkų santykiais. Esą, be abejo, lietuviai negali taip pat galvoti kaip lenkai, bet taip pat „užkabinėti juos (lenkus) be rei- kalo nepiguli“. Jis ypač dėkin- gas J. Karlovičiui, kad petrapi- liškiam lenkų laikraštyje

DRAUGAS, šeštadienis, 1993 m. gegužės mėn. 29 d.

5

Nida Misiulytė
1961.II.15–1992.IX.14.

PER ANKSTI IŠĖJUSI

Gegužė – džiaugsmingas mokslo metų baigimo, diplomų įteikimo, abiturientų išleistuvių ir absolventų linksmų pokylių mėnuo. Spaudos puslapiuose vėl šypsosi laimingi mokyklas baigusių veidai, mirga jū pasie- kimų, ateities planų ir vilčių aprašymai. Didžiojai jais tėvai, džiaugiasi visuomenė.

Ši pavasari sveikinamų diplo- mantų ir jaunų profesionalų tarpe pasigendame Nidos Misiu- lytės, tikėjusios gegužę švesti magistrų iš dviejų pedagogikos mokslo sričių. Svajotos gegužės jai nebuvo lemta sulaukti. Sie- kimai ir viltys sudužo, kai per- nai, mokslo metų pradžioje iš gyvenimo buvo pagrobta, vieš- kelyje netikėtai sutiktos, prie- šais raudonu sunkvežimiu atle- kiančios Mirties. Keturių auto- mašinių susidūrimė, lietinga rugsejo 14-tos popietė, užgeso Nidos gyvybė ir gražios jos ateities svajonės. Žinia apie tai liūdesiu prislegė Čikagos Lietu- vius, nes Nida daugeliui buvo pažįstama lietuviško gyvenimo veikloje.

1961 m. vasario 15 d. gimusi Domo ir Ados Misiulių šeimoje, laimingai augo ir brenė tarp mylinčių tėvų, vyresnio brolio Vyto ir sesutės Romos. Stropiai mokėsi mokyklose, sėkmingai baigdama Mount Assisi akade- miją Lemonte, šeštadienines Kristijono Donelaičio mokyklas ir Pedagoginį Lituanistikos ins- titutą Čikagoje. 1983 m. su pagyrimais, bakalauro laipsniu pedagogines studijas baigė Lewis universitete, Romeoville, Ill., išgydama pradinės mokyk- los mokytojos profesiją. Po ilges- nės pertraukos, grįžusi Illinois universitetan Čikagoje, ruošėsi magistrui laipsniui.

Nuo ankstyvos vaikystės linkusi i visuomeniškumą, jaugusi i lietuvišką veiklą, nepasitraukė iš jos net įtemptų studijų metais. Nuo septynerių metų skautavo, o vėliau vado- vavo „Aušros Vartų“ skaučių tunte ir stovyklose. Gimnazijoje išjungė ir i ateitininkų orga- nizacijos veiklą; pastaraisiais metais dirbo su jaunučiais Par- tizano Daumanto kuopoje.

„Kraį“ išspausdino straipsnį, ginantį Lietuvos ir lietuvių reikalą. Esą, užtai jam bus dėkinga „wisa mūsų intelligen- cija“.

Kaip paprastai šalti ir daž- niausiai skeptiški istorikai kar- tais patenka i politinių įvykių sūkurį, matyti iš Lietuvos istori- jos draugijos pareiškimo po tra- gišką 1991 m. sausio m. įvykių Vilniuje. Tas pareiškimas iš- spausdintas „Mūsų praeities“ pirmuose puslapiuose.

Mėgo dainą, poeziją, muziką, šoki. Vaikystėje mokėsi baletu. Mokykloje pamilusi tautinius šokius, vėliau priklausė „Gran- dies“, o paskutinius penkerius metus – „Vyties“ tautinių šo- kių grupei, šoko Tautinių šokių šventėse. Mėgo gitarą ir smui- ką. Dvejus metus smuiku grojo Lewis universiteto orkestre ir kurį laiką Čikagoje veikusiame Lietuvių styginiame orkestre. Dainavo porą metų gyvavusia- me „Audros“ jaunimo chore, o 1988 metais ir Lietuvių Operos chore.

Būdama giliai tikinti, lankė religinius seminarus, studijavo Šv. Raštą, buvo išjungusi i vysk. P. Baltakio Religinių rei- kėlių komitetą. Būdama lektore, kelis metus Palaiminto vysk. Jurgio Matulaičio misijos Le- monte narius džiugino gražiu šv. Mišių skaitinių skaitymu ir melodingu „Aleliuja“ giedojimu prieš Evangeliją. Palinkusi i žurnalizmą, straipsniais ir korespondencijomis bendrara- biavo „Drauge“. Lietuvių žur- nalistų sąjungos buvo apdova- nota Petro Daužvardžio vardo jaunimo premija. Noriai talkino įvairiuose lietuvių visuome- ninuose, kultūrinuose, lab- daros, L. Bendruomenės ir ki- tuose darbuose bei renginiuose.

Igijusi teisę mokytojauti, ke- lis metus pavaduodančia moky- toja dirbo Lemonte ir Joliet apygardos pradinėse mokyklo- se. Dvejus metus (1989-91 m.) kalbos patologijos asistentės pa- reigose sėkmingai reiškėsi Čikagos valdiškose mokyklose. Nesvetimas jai ir lietuvių pe- dagoginis darbas: trejetą metų Maironio lituanistinėje mokyk- loje, Lemonte, vedė lietuviškai besimokančių vaikų klasę. 1991-92 mokslo metais vieną trimestrį mokytojavo Vasario 16-tos gimnazijoje, Vokietijoje. Pedagoginę paskaitą skaitė 1983 m. lietuvių mokytojų savaitėje, Dainavoje. Tų pat metų rugsejo mėn. Jaunimo centre suruoštos dr. D. Tamulionytės knygos-vadovėlio „Lietuviais norime ir būt“ sutiktuose Nida išsamiai aptarė naująjį vadovėlį savo paskaitą papildydama vaizdi- nėmis skaidrių iliustracijomis. 1991 m. Jaunimo centre padėjo suruošti ir spaudoje pristatyti dail. Nėlės Žirnytės individu- alinę meno kūrinį parodą.

Rūpėjo Nidai ir Čikagos lietuvių apgyventų apylinkių reikalai, ką ryškiai atliko 1984-85 m. dirbdama Southwest Parish & Neighborhood Federa- tion organizacijoje (siekiančioje Čikagos pietvakarių apylinkių pastovumo) Nida atstovavo Lietuvių Bendruomenėi ir lie-

tuvių reikalams. Domėdamasi lietuviška spauda, trejetą savo jauno gyvenimo metų paskyrė darbui „Draugo“ įstaigoje.

Staigi Nidos mirtis skaudžiai palietė daugelį jū pažinusių. Liūdesio prislegti liko tėvai, brolis, giminės, artimieji ir draugai, o jū tikrai daug! Nida mylėjo žmones ir gyvenimą, todėl pati buvo mylima ir ver- tinama. Visiems buvo draugiš- ka, paslaugi, visus apdovano- davo maloniu šypsniu, liūdin- čius stengdavosi pagosti, nus- minusius padrašinti. Jos mirti- ni apiplėsta tapo i lietuviškoji visuomenė, kurioje visokeriopa pozityviai reiškėsi. Tad nenuo- stabu, kad rugsejo 17-tos vakare atsisveikinti su Nida i Palos Funeral Home laidotuvių na- mus susirinkusieji netilpo erd- vios koplyčios patalpose, o di- džiulėje aikštėje stigo vietų automobiliams pastatyti.

Išpūdingas visuomenės atsis- veikinimas 7 v.v. buvo pradėtas kun. Jono Kidyko, S.J., maldos, Rimos Polikaitytės melo- dingais fleitos garsais paly- dėtomis. Atsisveikinimui va- dovavusi Jadvyga Damušienė jautriai išsakė netekties skaus- mą, apžvelgė Nidos trumpo, bet darbais turtingo gyvenimo ke- lią, apibūdino šviesią jos as- menybę. Užuojautą tėvams ir visiems liūdinčiams reikšdama, savo žodį baigė guodžiančia Ka- raliaus Dovydos palmės ištrau- ka. Visuomeninių organizacijų vardu atsisveikinimo žodžius tarė: Lietuvių Pasaulio centro Lemonte – Bronė Nainienė, Palaimintojo vysk. Jurgio Ma- tulaičio misijos – Juozas Baužys, LB Lemonto apylinkės – valsybos pirm. Kęstutis Su- šinskas, „Aušros Vartų“ skaučių tunto – v.s. Irena Šerelienė ir Balfo centro valdybos – Stasys Vanagūnas. Liūdesį reiškiančiais, bet kartu ir viltingais žodžiais Ateiti- ninkų organizacijos vardu at- sisveikino Lidija Ringienė, dr. Roma Kuprienė ir Birutė Daili- dienė, baigdama „Amžino atli- sio“ meldžiančia maldą, Rimos Polikaitytės palydėta elegiška fleitos melodija. Individualiai atsisveikindami su Nida, tą vakarą prie geležimis apsup- to karsto sustojo arti 400 asmenų.

Rugsejo 18 d. rytą Pal. vysk. J. Matulaičio misijoje meldėmės už Nidą, gedulingas šv. Mišias aukojant kun. J. Kidykui, S.J., ir išpūdingai giedant sol. Romai Mastienei. Paskui, ilga automo- bilių vilkstine lydyje Nida paskutinėje jos žemiškoje kelio- nėje i Šv. Kazimiero lietuvių kapines, i paskutinę stotį – Domo ir Ados Misiulių šeimos kape, kur jau septyniolikti metai ilsiis vyresnė jos sesutė Roma. Po religinių apeigų savo skausmą, kartu su žiedlapiais ant duobės nuleisto karsto ber- dami, maldą ir mintimis palydė- jome Nidą Amžinybėn. Per stai- gą... Per anksti... Jos netektį il- gai jausime.

Šiandien, variant Nidos nuo- traukų, jos straipsnių ir apra- šymų albumą – trumpo, bet vertingo jos gyvenimo atspindį, prisimena tarsi jai skirti poeto Bernardo Brazdžionio žodžiai: Nedaug dienų Tau buvo žemėje žadėta, Bet kaip svajonė buvo gražios jos.

Ne vieną vasaros vidurnaktį žvaigždėta, Palikusios jos verks Tavo ir sūntakiais klajos... Giedrais gegužės vakarais, kitiems švenčiant mokslo bai- gimo pasiekimus, gal klajoja Tavo Mirties išvogtų svajonių nusivylimas, verkia nebaigtos rašyti tezės, nespėti atlikti dar- bai, bet mus guodžia Tavo švie- sus prisiminimai ir viltis, kad Didžioji Šviesa ir Meilė gaubia Tave Amžinybėje. Ilšėkis ramy- bėje, mieloji Nida.

Ir. Regienė

Ritutė, gimusi be rankų plaštakų ir pirščiukų.

**JAV LB Ekonominių Reikalų Taryba
Informacijos Skyrius**
7311 Douglas Circle, La Palma, CA 90623
• tel. (714) 521-8694 • fax (714) 521-1210

VERSLININKŲ KONFERENCIJA WASHINGTON, DC

Šiandienos skiltyje pristatome informaciją, gautą iš Lietuvos ambasados, apie ruošiamą verslo konferenciją. Taip pat Astos Banionytės, Lietuvių Bendruomenės Vašingtono įstaigos vadovės, pranešimo santrauką apie JAV Vyriausybės ekonominės paramos planus užsienio kraštams ir Lietuvai.

Verslininkų konferencija Vašingtone

Lietuvos ambasada Vašingtone, kartu su JAV-Baltijos verslo taryba, rengia konferenciją „Verslo ir investicijų galimybės Lietuvoje“. Ši konferencija įvyks birželio 10-11 d. Dupont Plaza viešbutyje, 1500 New Hampshire Ave., NW. Dėl registracijos ir konferencijos reikia kreiptis į Lietuvos ambasadą, tel. 202-234-5860, fax 202-328-0466. Registracijos mokestis vienai dienai 80 dol., o dviem dienom 120 dol. Vietų skaičius ribotas ir reikia registruotis iki birželio 4 d. Kambari galima užsisakyti Dupont Plaza viešbutyje telefonu 202-483-6000.

Konferenciją atidarys Lietuvos ambasadorius Stasys Lozoraitis. Iš Lietuvos atvykę pranešimus padarys dr. Julius Navickas, Lietuvos Ekonomistų sąjungos prezidentas, ir Rimas Varkulevičius, Žemės ūkio ministerijos Tarptautinių ryšių departamento direktorius. Tikimasi ir daugiau pranešimų iš Lietuvos.

Pranešimus taip pat padarys asmenys iš JAV Vyriausybės ir privataus sektoriaus su patirtimi Lietuvos rinkoje. Jų tarpe bus atstovai iš Flour Daniel, Hughes Network Systems, Comerica Bank, Philip Morris ir KPMG Peat Marwick.

Pasaulio banko, Tarptautinio Valiutos fondo ir Tarptautinių Finansų korporacijos atstovai aptars šių finansų institucijų iniciatyvas Lietuvoje.

Pagrindinės konferencijos dalys:

I dalis: Lietuvos rinka – dabartinė padėtis;

II dalis: Užsienio prekybos ir investicijų sritys;

III dalis: Pagrindinės verslo taisyklės;

IV dalis: Ekonominės ir finansinės paramos programos.

Ambasadoriaus padėjėjai ekonominiais ir komerciniais reikalais, Linas Orentas ir Raimundas Ražanauskas yra Lietuvos ambasados atsakingi asmenys dėl konferencijos. Linas Kojelis vadovauja JAV-Baltijos verslo tarybai, kuri ruošia šią konferenciją kartu su ambasada.

Pranešimas iš Lietuvių Bendruomenės įstaigos Vašingtone

LB Vašingtono būstinės vadovė Asta Banionytė savo š.m.

gegužės 14 d. pranešime rašo apie JAV Kongreso ir Vyriausybės paramos svarstymus Lietuvai ir kitoms valstybėms. Senato ir Atstovų rūmų (House of Representatives) Užsienio reikalų komitetai jau nuo kovo mėnesio pradžios svarsto Clinton administracijos prašymą dėl paramos užsienio valstybėms 1994 metais. Šalia liudytojų iš JAV Valstybės departamento ir JAV Agentūros tarptautiniam vystymuisi, kviečiami ir kiti patirtimi, kaip turėtų būti skirstoma parama užsieniui šiais, šaltam karui pasibaigus, laikais. Kviečiamųjų tarpe yra atstovai iš nevaldiškų organizacijų, JAV verslininkų ir mokslo institucijų. Šiuose svarstymuose lemiamą reikšmę turi rūpestis dėl pavojaus demokratijai Rusijoje.

Užsienio paramos lygis bus toks pat, kaip ir pereinamais metais, t.y., mažiau kaip vienas procentas JAV valstybinio biudžeto. Iš viso bus išdalinta 14 milijonų dolerių. Iš šios sumos 409 milijonų dol. bus skirta 14 Rytų Europos šalių, įskaitant Lietuvą.

JAV ambasada Vilniuje paskyrė buvusį Kauno miesto tarybos pirmininką ir vėliau Tarptautinių ekonominių ryšių ministro pavaduotoją, advokatą Gintarą Puką. Jis padės ambasadai ir JAV Prekybos departamentui (US Commerce Department) identifikuoti investicijų galimybes JAV verslininkams ypač Kauno apylinkėse. Jo pagrindinė ataskomybė bus informacijos parūpinimas Prekybos departamento Rytų Europos verslo informacijos centru (East European Business Information Center). Centro tikslas yra suvesti Amerikos firmų atstovus su Lietuvos verslininkais. Astos Banionytės supratimu, šis Gintaro Puko paskyrimas yra naudingas JAV verslininkams, bet rodo, kad Clinton administracija neskirs stambesnių lėšų plėsti JAV prekybą ir investicijas Lietuvoje, t.y., neskirs JAV užsienio komercinės tarnybos atstovo ir nesteigs JAV verslo centro Lietuvoje. Šias pažiūras tvirtina administracijos siekimas panaikinti Pabaltijo skyrių JAV Prekybos departamente.

JAV verslininkai, suinteresuoti Lietuva, laukia įsteigimo Baltic Enterprise fondo, kuris parūpintų investicijų mažoms ir vidutinėms bendrovėms. Tokie fondai jau treji metai veikia Lenkijoje, Vengrijoje, Čekijoje ir Slovakijoje. Iš dalies šio fondo steigimas yra atidedamas, nes administracija nori perorganizuoti JAV Valstybės departamentą ir JAV agentūrą tarptautiniam vystymuisi (US Agency for International Development, USAID). Gal todėl nėra paskirti fondui vadovauti atsakingi asmenys. Čia prisideda ir

Susitikimas su JAV ambasadorium Vilniuje. Iš kairės: Algis Rimas, ambasados patarėjas ekonominiais reikalais; Edmundas Kulikauskas, ERT narys; ambasadorius Darryl Johnson, Audra Misūnienė, buvusi Atviros Lietuvos fondo direktorė; Ambrose Zatkus, ALIDCORP prezidentas, advokatas William Acromite, ERT narys.

kitos kliūtys. Būtent, perorganizuojant šias įstaigas, norima peržiūrėti įstatymus, kurie nustato pagrindines gaires užsienio paramos programoms; jie nėra peržiūrėti jau daugiau kaip 30 metų. Antra, naujai išrinkti atstovai (110 Kongrese) ir senatoriai (11) reikalauja atsivėlyti į valstybinį deficitą ir JAV problemas ir efektingiau naudoti užsieniui paramą. Užsienio paramos grynai argumentuoja, kad 73% visos paramos eventualiai skiriama pirkiniais iš JAV pramonės arba JAV kontraktoriais. Deja, Lietuvos atveju, vietoje investicijų ir JAV pramonės gaminių, 1992 metais daug paramos lėšų sunaudota, atlyginant JAV kontraktoriais už įvairias galimybių (feasibility) studijas.

Perspektyvos Lietuvai gauti didesnę paramą 1994 m. yra nekokios. Valskybės sekretoriaus asistentas skiriama Stephen Oxman per liudijimus Kongreso komitetui mažai ką pasakė apie paramą Pabaltijo valstybėms. Užklaustas net negalėjo patvirtinti, ar bus įsteigtas Baltic Enterprise fondas. Laukiamas JAV vyriausybės strategijos planas dėl paramos Lietuvai.

Vienas Lietuvos atžvilgiu teigiamas ženklas tai prezidento Bill Clintono nutarimas finansuoti Rusijos kareiviams statyti namus, kad jie galėtų išvykti iš Pabaltijo. Administracijos vadovai yra vieningos nuomonės, kad rusų kariai turi apleisti Pabaltijį.

giamas ženklas tai prezidento Bill Clintono nutarimas finansuoti Rusijos kareiviams statyti namus, kad jie galėtų išvykti iš Pabaltijo. Administracijos vadovai yra vieningos nuomonės, kad rusų kariai turi apleisti Pabaltijį.

KAD NEPAVOGTŲ AUTOMOBILIO

Kadangi automobilių vagystės Amerikoje pastaraisiais metais labai pagausėjo, Illinois valstijos Susisiekimo priemonių apsaugos nuo vagysčių įstaiga pasiūlo keletą apsaugos būdų. Pernai Illinois buvo penktoji valstija, kurioje įvyko daugiausia automobilių vagysčių – pavogtos 75,642 mašinos. Čikaga yra trečiasis krašto daugiausia automobilių pavogimo gausumo, su 46,890 vagysčių.

Žinoma, paprasčiausias būdas apsiginti vagių yra užrakinti mašiną. Sakoma, kad Illinois valstijoje tik 1 iš 4 vairuotojų tai padaro, o 2 procentai neištraukia net raktų iš motoro; 15% neuždaro langų, palikdami pastatytą automobilį, taigi ir pagrindiniai apsaugos būdai yra tokie:

1. visuomet užrakinti mašiną ir pasiimti su savimi raktą, net ir trumpam laikui ją kur pastatys, net ir prie savo namų ar nuosavame garaže;
 2. nepalikti raktų motore, po kilimėliu, ar kur kitur automobilyje – vagys visas tas „slaptas“ vietas puikiai žino;
 3. pastatyti mašiną apšviestoje, viešose vietose;
 4. geriausia yra stipriai pasukti priekinius ratus į dešinę ar į kairę (priklausomai, kurio pusėj gatvės mašina pastatyta) ir užtraukti rankinį stabdį, tai pasunkina darbą, jei vagys norės automobilį nuvilti;
 5. užrakinti savo garažo duris, kai mašina jame pastatyta.
- Ši paprasta apsauga nesustabdydys profesionalių vagių, bet lengvesnių pavogimo sąlygų pasidaryti. Daug automobilių vagysčių kaip tik įvyksta dėl vairuotojų neatsargumo arba per didelio pasitikėjimo saugumu. (D.)

MEMORIAL DAY GREETINGS

Best Wishes For A Safe
And Happy Memorial Day
From
ELLIS CLEANERS
3026 E. 91st St., Chicago, Ill.
312-721-8858
Serving Chicago Since 1934
Wedding Gowns Expertly Dry Cleaned
and Sealed in an Airtight, Waterproof
Chest. Ideal Wedding Gift.

Memorial Day Greetings
From
LAWN LANES
6750 S. Pulaski
Chicago, Ill.
(312) 582-2525
Open Bowling Memorial Day

OLD FASHIONED CANDIES
6210 Cermak
Berwyn, Ill.
(708) 788-6669
Home of French Cream
Chocolate Novelties
All Types of Boxed Candies

VALOME
KILIMUS, BALDUS,
GRINDIS IR SIENAS
J. BUBNYS
737-5168

**RACINE KEPYKLA IR
DELIKATESAI**
Atidaryta 7 dienas savaitėje. Didelis pasirinkimas įvairiausių kepininių ir namuose gaminto maisto – Catering
6216 S. Archer Ave.
Chicago, IL 60638
Tel. 581-8500

WAGNER
MAŠINOS RAŠTINĖMS
Parduoda • Taiso • Priedai
ir Reikmenys
Virš 75 metų
patikimas patarnavimas
TYPEWRITERS • COPIERS
FAX • CALCULATORS
5610 S. Pulaski Rd.
Phone (312) 581-4111

UNIONTOURS
Kelionės į Pabaltijį
LIETUVA '93

Specialūs patarnavimai:

- pigesni lėktuvo bilietai
- susirinkimai, suvažiavimai
- viešbučiai Vilniuje ir kituose miestuose

Aplankykite tėvynę!

- Individualios ir biznio kelionės
- Įvairios grupinės kelionės

Patricia Laufer – patarnauja susisiekime keliais
Eric Landsberg – patarnauja susisiekime oru

1-800-451-9511
Isteigta 1931
UNIONTOURS
79 Madison Ave., New York, N.Y. 10016
Tel: 212-683-9500 Fax: 212-683-9511

**ŠIA VASARĄ
KELIAUKITE Į LIETUVĄ PIGIAI!**

New York—Vilnius ten ir atgal \$898
Chicago—Vilnius ten ir atgal \$989
Tampa—Vilnius ten ir atgal \$989

TRAVEL & TRADE INTL.
Ara Miezis, CEO Bette Gaskey, Pres.
50 Corey Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706
Tel. 813-360-5200 Fax 813-360-1957

CLASSIFIED GUIDE

FOR RENT

Marquette Rd. ir Kedzie apyl. išnuomojamas labai gražus, modernus 2 mieg. kamb. butas antrame aukšte. Šaldytuvas, krosnis, skalbykla. \$350 mėn. Suaugusiems. Kreiptis:
Tel. 708-656-6599

Išnuomojamas 4 kamb. 2 mieg. butas vienam ar dviem suaugusiems asmenims. Gage Pk. apyl. Kreiptis: tel. 312-434-0828

FOR SALE

Nebrangiai parduodu automobilį
Ford Escort 1991 m. arba keičiu jį į automobilį „Lada“ Lietuvoje.
Tel. 708-946-2217

Parduodu
Ford „Escort“ 1985 m. 71,000 mylių. 5 pavaros (5 speed). Tik \$600.
Tel. (312) 737-3358 (Po 8 PM)
Pager (312) 556-1808 iki 8 PM

MISCELLANEOUS

**ELEKTROS
[VEDIMAI] – PATAISYMAI**
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIUS PUMPITIS

10%–20%–30% pigiau mokėsit
už apdraudą nuo ugnies ir automobilio įsams.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Stret
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

**PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV**
2346 W. 69 St.
Tel. 776-1486

Moving—Kraustymas
Profesionalus patarnavimas priimanomis kainomis, jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreiptis:
Gediminas: tel. 312-925-4331

Dengiami stogai, kalamas „siding“, bei atliekami namų vidaus remonto darbai. Skambinti Sigitui: 312-247-2837

ZIGY CONSTRUCTION
Gerai ir pigiai atlieka namų remontus: virtuvės, vonios kambarius, „siding“, „tuckpointing“, cemento ir dažymo darbai, porčiai, langai ir kt. Tel. 312-286-7169 arba 312-618-3732.

**GERIAUSIAS
LIETUVIŠKAS RESTORANAS
MABENKA**
7844 S. Cicero Ave.
Burbank, IL 60459
Tel. 708-423-7679

Už pigiausią kainą siūlome skaniausią lietuvišką maistą:
• Kugelis • Cepelinai • Kaldūnai • Blynai • Dešros ir kopūstai • Skaniausia namų gamybos sriuba.
Išnuomojam salę įvairioms progoms (telpa virš 100 žmonių). Darbo val.: kasdien 8 v.r. – 9 v.v.; penktid., šeštid. 8 v.r. – 10 v.v. Kviečiame apsilankyti!
Joe ir Janina

**U.S. Savings Bonds
Make Great Gifts.**
A public service of this newspaper

REAL ESTATE

**GREAT
PARDUODA**
**RE/MAX
REALTORS**
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir Parduodame Namus, Apartamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

Century 21 KMECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.
DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

REALMART, INC.
6602 S. Pulaski
Chicago, IL 60629
312-585-6100

BALYS BUDRAITIS
Asmeniškai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite BUDRAITIS.
Bus. 312-585-6100, res. 312-778-3971

ACCENT REALTY, INC.
5265 West 95th Street
Oak Lawn, Illinois 60453
Bus. 708-636-9400
Res. 708-423-0443

ASTA T. MIKUNAS
Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime ir pardavime, mieste ir priemiesčiuose.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS

Daug sutaupysite, pirkdami čia jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtą foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 8 valandos. Antradienį, trečiadienį, susikalsit lietuviškai.
3314 West 63rd Street
Tel. — Prospect 6-8998

**MASTER PLUMBING
COMPANY**
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir patalysimai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai, pompės. Išvalome užsikimšusius vamzdžius.
BEN SERAPINAS 708-636-2900

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO
MAŠINAS IR ŠALDYTUVUS
Kreiptis į Hermis Deckys
Tel. 585-6624. Nuo 8 ryto iki 6 v.v.
Kaibėt lietuviškai

Kaune esantios „Inkaro“ bendrovės gaminami batukai eksportui į Rytų ir Vakarų šalis.

JAV LB Krašto Valdybos
Socialinių Reikalų Taryba
2711 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629
(312) 476-2655 • Fax (312) 436-6909

APSAUGOKIME SAVE IR SAVO NAMUS

Gyvenant didmiestyje, kur tiek daug visokių neigiamų žmonių yra, kiekvienam reikia pasisaugoti, kad nepraras-tumėm savo turto, o kartais net ir gyvybės.

Didmiesčių policija duoda įvairių patarimų, kaip apsiau-goti patiems ir apsaugoti savo namus. Čia keli tokie patarimai:

1. Atidrinkite medžių, krūmų prieš duris ir langus, kad galėtumėte aiškiai matyti, kas ateina, o pereinant namo, kad niekas už jų pasislėpęs jūsų nelauktų.

2. Įsitaisykite gerus durų užraktus (deadbolt locks), jei turite slankiojančias stiklines duris įtaisykite stiprią metalinę lazda su užraktu (charley bar with lock).

3. Laikykite šunį arba, bent didelį šunį maisto dubenį lauke prie kiemo durų su užrašu „Killer“ ar panašiai. Ant laukinių durų ir kiemo vartų uždėkite užrašą „Atsargiai – šuo“ – „Beware of dog“ – nesvarbu, ar turite šunį, ar ne.

4. Nepasitikėkite durų gran-dinėle – ji nesulaikys piktada-rį, norint įsibrauti į namus.

5. Langų uždarymo prietaisai turi būti geri ir stiprūs, visuomet laikykite langus uždarytus. Jeigu gyvenate ne-saugioje miesto vietoje, pirmo aukšto languose įtaisykite groteles.

6. Priekinėse duryse įtaisykite stebėjimo skyklutę (peephole), patvarkykite, kad prie durų būtų šviesu ir jūs galėtumėte viską gerai per tą skylutę matyti. Niekada neatidarykite durų nepažįstamam žmogui.

Sužinokite, kas yra tas asmuo, kuris nori, kad atidarytumėte duris. Jeigu sakosi esąs kokios nors firmos ar įstaigos atstovas, atėjęs to ar kito patikrinti, pirmiausia paskambinkite tai įstaigai ir paklauskite, ar tikrai tas atitinka tiesai, ar jie siuntė žmogų į jūsų namus. Telefono numerį susiraskite telefono knygoje, nes tas nežinomas asmuo gali duoti suokabininko telefoną, kuris patvirtins tapatybę.

Jeigu svetimas sako, kad atsitiko nelaimė, neieškite i-vidi, bet pasisiūlykite paskam-binti kam reikia (policijai, ugniagesiams). Jeigu gyvenate daugiabutyje name su skambučiu (buzzer) įleidimo sis-tema, niekada neieškite, ko nepažįstate. Būkite atsargūs, kai girdite skambutį – „aš čia gyvenu“, arba „mano draugas čia gyvena ir jis prašė, kad jūs mane įleistumėte“. Apgavikas vardus gali lengvai rasti ant pašto dėžutės ar pan.

7. Žmonės, kurie gyvena dideliuose daugiabutyje namuose, niekada neturėtų vieni eiti į skalbyklą rūsyje.

8. Jeigu nusipirkote naują daiktą, išmesdami pakavimo dėžę, paprastai prie savo šiukšlių dėžės, pranešate va-gims, kad jūs turite tokį ir tokį gera, naują daiktą.

9. Persikėlę į naują namą ar butą, tuojau pakeiskite visus iš laukinių durų užraktus.

10. Niekada neslėpkite namų raktų lauke – po akmeniu, pašto dėžutėje, gėlių puode ar pan.; vagys žino, kur reikia ieškoti.

11. Jeigu turite languose oro vėsinčius, pritvirtinkite juos, kad niekas jų negalėtų iš-traukti ir pro tą langą įlįsti.

12. Jeigu miegate su atdariais langais, pritaisykite, kad jie galėtų būti atidaryti tik maža

tarpa, pro kurį vagis negali įlįs-ti.

13. Užtemdomas užuolaidas laikykite naktį užtrauktas, ar esate namuose, ar ne.

14. Jeigu esate namie vie-nas/a, padarykite taip, kad atro-dytų, kad yra ir kiti žmonės su jumis, pvz., užstatykite radijo stotį su kalbančia programa, įjunkite TV. Jeigu jūsų nėra namuose, įtaisykite šviesos jungtuką ir radijo aparatą kontroliuojantį laikrodį, kad šviesa ir radijas įsijungtų jūsų nustatytu laiku, ir atrodytų, jog namuose yra žmonės.

15. Nedėkite savo telefono į telefono knygą, jei duodate įrašyti, tai tik taip, kad atrodytų, jog gyvena šeima, o ne vienas žmogus.

16. Nelaikykite brangenybių namuose.

17. Jeigu grįžę namo randate vagis šeimininkaujančius, bėkite lauk ir iš kaimyno skambinkite policijai.

18. Jeigu naktį jūs pabunda-te ir jaučiate, kad vagis yra na-muose, šaukite „Juozai, kažkas yra namuose, imk šautuvą ir žiūrėk, kad būtų užtaisytas“ – „Joe, someone is in the house! Get the gun. Make sure it's loaded“.

Ateina atostogų laikas, daug kas išvažiuoja ir palieka namus be priežiūros. Vieni palikti namai, tai geriausias pakvie-timas vagims.

Viena geriausių apsaugo-jimo priemonių, tai įsidėjimas namų pavojaus sistemos. Prie priekinių, užpakalinių durų ir langų priklijuokite lipinukus, kurie sako, kad jūs tokia sis-temą namie turite.

Kiti patarimai, kai palieka-te namus vienus:

1. Sustabdykite paštą ir laik-raščius, arba paprašykite kai-mynų ar draugų, kad jie kasdieną juos paimtų.

2. Niekada nepalikite raštelio ant durų, kur sakote, kad jūsų nėra ir kada grįšite.

3. Niekada nepalikite atviru garažo durų, kad ir labai trumpą laiką išvažiuotumėte.

4. Jeigu važiuojate į šeimos laidotuves, vestuves ar pan. ir tas įvykis yra paskelbtas laik-raštyje, prašykite kaimynų, kad pasaugotų jūsų namus.

5. Kai išvykstate atostogų, ge-riaisiais paprašyti, kad kas nors jūsų namuose laikinai gyventų ir juos prižiūrėtų.

6. Įtaisykite laikrodžius, kurie uždega šviesas ir atsuka radiją nustatytu laiku, kad atrodytų, jog kas nors yra namuose.

7. Paprašykite kieno nors, kad nupjautų žolę ar nukastų sniegą.

8. Praneškite savo rajono policijai, kad išvažiuote ilges-niam laikui.

Kiti įvairūs patarimai:

1. Turėkite pasidaryt kopijas: važiavimo leidimo, kredito kor-telių, mašinos registracijos, banko knygelių.

2. Kai keliaujate, naudokite „Traveler's checks“, visas bran-genybes ar vertingus daiktus laikykite viešbučio seife.

3. Svetimoje vietoje sau-gokitės žmonių, stovinčių tarp-duryje, tarp alėjų, netoli pasta-tytų mašinų, ypač jei jie jus seka. Niekada neparodyk, kad jų bijai, žiūrėk tiesiai į akis, bet ne į žemę, pasistenk kaip galint greičiau iš nesaugios vietos pašalinti.

4. Krautuvų lango vitrinose stebėk tave sekančius žmones, jeigu įtari, eik į kitą pusę gat-vės, eik kur yra daugiau žmonių.

PAGĖGIŲ NAŠLAIČIŲ NAMAI IR JAV LB ARIZONOS APYLINKĖ

1992 m. spalio mėn. gavome laišką iš JAV LB Socialinių Reikalų tarybos, kur buvome prašomi remti Našlačių namus Pagėgiuose. Pasitarę, paposė-džiavę pradėjome rinkti aukas. Daugumas žmonių išpareigojo aukoti nuo 3 iki 5 dolerių per mėnesį. Iki dabar jau esame surinkę 1,800 dolerių. Iš su-rinktų pinigų pirmą siuntinį pa-siuntėme š.m. sausio 16 d. Aukas renka mūsų nepavargstančios, darbščios moterys: Ona Mieže-lienė, Charlotte Ruseckienė ir Josefa Jakubėnienė, daiktus su-perka, surenka Birutė Strouse ir Sofija Narkienė. Šių moterų komitetui vadovauja Ona Mie-želienė. „Transpak“ bendrovė mūsų supirktas ir parūpintas dovanas su didele nuolaida per-veža našlaičių namams.

Arizonos lietuviai yra dosnūs ir gerai supranta vargšų vaikų

sunkų gyvenimą Lietuvoje. Tas igitina Apylinkės valdybą šelpti našlaičius.

Gegužės 10 dieną gavome laišką iš Pagėgių našlaičių namų direktorės Aldonos Petrukaitienės, ji rašo:

„Jūs net negalėtumėte įsi-vaizduoti, kokie laimingi buvo mūsų vaikai, kai gavo Jūsų at-siųstas dovanas. Jie taip apsi-džiaugė bateliais, kad net norėjo po pagale nakčiai pasidėti, kad prisipažnuotų tokia grožybė. Ba-teliaus, megztukus jie labai taupo, jais puošiasi tik šventi- daipomis. Visas dovanas išdali-nome našlaičiams.“

Pas mus gyvena 104 vaikai. Gal tik 8 vaikai yra tikri naš-laičiai, kurie neturi tėvelių, o kiti juos turi, bet tie tėveliai vaikais nesirūpina. Vieni tėvai kalėjimuose, kiti girtuokliai, tretį pametė savo vaikus ir juos

Neapsikraukite pirkiniais.

Jeigu sportuojate bėgdami ar vaikščiodami:

Susiraskite bėgimui ar vaikš-čiojimui draugą.

Darykite tai, kai dar lauke šviesu.

Neikite kiekvieną dieną tuo pačiu keliu.

Bėkite ar eikite tik apgyven-tose vietose.

Pasisaugokite didelių pastatų, užpakalinių gatvių ir krūmų.

Jeigu einate ar bėgate gatve, darykite tai prieš judėjimą, kad matytumėte, kas atvažiuoja.

Surinkta ir versta iš įvairių policijos informacinių lanksti-nukų.

Birutė Jasaitienė

užmiršo. Pas mus yra vaikai nuo 7 iki 16 metų. Berniukų tu-rime daugiau. Visiems reikia šeimos šilumos, visi nori, kad juos priglaustumėme, apsaika-bintumėme. Kai buvau telefonu paklausta, ko labiausiai norėtu-mėme, tokio dalyko niekada vie-na nesprenžiu. Paklausiau vai-ku: visi nori gražių batų, kurių mes neįstengiamė nupirkti, nes tokie bateliai pas mus labai brangūs. Mūsų vaikus rengia-me paprasčiausiai. Visą perka-me iš bazių, o gauname tai, ką duoda, nors norėtumėme savo vaikus gražiai aprengti.

Visų vaikų ir auklėtojų vardu

NAUJAS TRAUKINIŲ MARŠRUTAS „EUROPA“

Atidarytas naujas tarptau-tinis traukinių maršrutas Talinas-Varsuva. Lietuvos teri-torijoje šis „Baltijos ekspresas“ sustos penkis kartus: Joniškyyje, Šiauliuose, Radviliškyyje, Kaune ir Šeštokuose. Čia keleiviai turės persėsti į europinių bėgių trau-kinį, kuris po 25 minučių pajū-dės į Suvalkus, sustos Sakulko-je, Bialystoke.

Tarptautinį traukinių mar-šrutą į Europą Lietuva turėjo jau prieš pirmąjį pasaulinį karą. Traukinys iš Karaliaučiaus per Kauną į Helsinkį riedėjo europi-niais būgiais. Vėliau carinė Ru-sija Lietuvoje vietoje euripinių bėgių nuteisė platesnį geležin-kelį, pagal kurio standartą so-vietmečiu Lietuvoje buvo pa-kloti visi geležinkelio bėgiai.

Greituoju tarukiniu į Lenkiją iš Lietuvos kasdien galės nu-važiuoti daugiau kaip 80 kelei-vių antros klasės vagonė, 36 – pirmos klasės vagonė. Bilieto nuo Šeštokų iki Varsuvos kaina antros klasės vagonė – 13 JAV dolerių, pirmos klasės – 18 JAV dolerių.

DRAUGAS, šeštadienis, 1993 m. gegužės mėn. 29 d.

7

dėkojame Jums, mieli tautie-čiai, už dovanas. Pasaulyje tik lietuvis gali užjausti lietuvi. Mieli tautiečiai, už vargą, rūpestį Jums Dievas tikrai at-lygins. Tik prašome, nenu-skriauskite savęs. Visiems Jū-sų bendruomenės lietuviams mūsų Pagėgių vaikų globos namų vaikai linki energijos,

sveikatos ir nepraraskite savo lietuviško gerumo. Tegų Dievas Jus laimina!”
Gavę tokių gražių padėkos laiškų, mes, Arizonos lietuviai, ren-giame kitą siuntą Pagėgių naš-laičiams.

Stasys Narkus,
LB Arizonos apylinkės pirmininkas

A.†A. PIJUI DOMEIKAI

iškeliavus Amžinybėn, jo seserims JANINAI ŠALNIENEI ir GENOVAITEI ŠUKIENEI bei jų šeimoms, giminėms ir visiems artimiesiems gilia užuojautą reiškia:

Vilius ir Dana Baziai
Gediminas ir Irena Bliūdžiai
Romas ir Birutė Butkūnai
Vandelinas ir Alė Domanskiai
Nardis ir Severina Juškai
Mindaugas ir Aldona Klygiai
Viktoras ir Roma Masčiai
Marija Remienė
Liudas ir Birutė Vanagai
Aleksas ir Danguolė Vitkai

Mylimam Tėvui

A.†A. KAZIUI JASENUI

mirus, skausmo valandoje nuoširdžią užuojautą reiškia dukteriai NIJOLEI ir vaikai NERIJAI su šeimomis.

Violeta Fabianovich
Rasa Poskočimienė
Irena Smieliauskienė

Viešpaties pašauktam

A.†A. JUOZUI UNDRAIČIUI

tebūna lengva svetingos žemės velėna. Su liūdintia žmona SALOMĖJA, mūsų draugijos nare, dalinamės skausmu ir užjaučiame visus velionio artimuosius.

Lietuvos Dukterų draugija

LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ SAJUNGA

Turi laidotuvių patalpas visose Chicagos miesto apylinkėse ir priemiesčiuose.

Patarnavimas 24 val.

GAIDAS DAIMID

FUNERAL DIRECTORS
and EUDEIKIS FUNERAL HOME

BRIGHTON PARK 4330 S. CALIFORNIA AVE.
TOWN OF LAKE 4605 S. HERMITAGE AVE.
1-312-523-0440 OR 1-312-927-1741

LACK & SONS
FUNERAL DIRECTORS

PALOS HILLS 11028 S. SOUTHWEST HIGHWAY
HICKORY HILLS 9236 S. ROBERTS ROAD
MARQUETTE PARK 6541 S. KEDZIE AVE.
ALL PHONES
1-708-974-4410

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS

MARQUETTE PARK 2533 W. 71st STREET
CICERO 1446 S. 50th AVE.
PALOS HILLS 10741 S. ROBERTS ROAD
LEMONT 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
LEMONT LOCATION OPENING JULY, 1993
ALL PHONES
CHICAGO 1-312-476-2345
CHICAGO & SUBURBS 1-800-994-7600

Lietuvos Vaikų Vilties 1993-1995 komiteto nariai. Sėdi (iš kairės) Jūratė Budrinė, reikalų vedėja; Birutė Jasaitienė, vicepirmininkė; Gražina Liautaud, pirmininkė; Liucija Hoffmanienė, Vaikų globos/savanorių komisijos pirmininkė; Alė Kėžienė, „Public Relations“; Stovi: dr. Vytautas Dargis, ligoninių „Liaison“; Dana Kaunienė, Vilniaus Operacinės steigimo komisijos pirmininkė; Irena Blintribienė, pirmininkės padėjėja; Giedrė Mereckienė, Iešų telkimo komisijos pirmininkė; Aldona Šmulskienė, sekretorė; Antanas Valavičius, išdininkas.

Nuotr. J. Tamulaičio

Midland Federal
Savings and Loan Association
75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Šiandien – šeštadienį ant-
rasis Poezijos dienų vakaras,
skirtas poezijos čikagietišku
švenčių 20 metų sukakčiai.
Šitai prisiminus, savo kūrybą
skaitys čikagietis poetai – nuo
jauniausio svečio iš Lietuvos Ar-
tūro Tereškino iki vyresniosios
kartos veterano Alfonso
Tyrulio-Šešplaukio. Programa
vyks M. K. Čiurlionio galerijoje,
Jaunimo centre. Pradžią 7:30
v.v. Visus kviečia ir visų laukia
Poezijos dienų rengėjos ir glo-
bėjos Jaunimo centro moterų
klubas.

MAS CV ieško daktaro arba
gailingos sesers (slaugės)
moksleivių ateitininkų stovyklai
Dainavoje nuo birželio 27 d.
iki liepos 11 d. Kreipiamės į
„Gajos“ korporaciją ir kitus lie-
tuvius daktarus pasisiūlyti pa-
dėti vieną arba dvi savaites sto-
vykloje. Galintys eiti mediko pa-
reigas, prašomi skambinti Dai-
nai Siliūnienei 708-852-7631.

Vyresniųjų lietuvių centre
– Seklyčioje, birželio 2 d., tre-
čiadienį, 2 val. p.p. kelionių bio-
ro vadovas Aleksas Lauraitis
kalbės – „Praktiški patarimai
keliautojams“, Vladas Plepys
rodys vaizdžiuose iš kelionės
„Tolimieji Rytai“. Po programos
bendri pietūs. Visi kviečiami!
Atvykite ir įdomiai praleiskite
popietę.

Domicelė Petrutyte, ALMD-
jos ikūrėja, šį pavasarį atšventė
savo kūrybingą ir darbštą
80-tąjį gimtadienį. Šiuo metu
Domicelė gyja po abiejų rankų
operacijos, slaugoma viešniui iš
Lietuvos: Elinos Latkauskienės
ir Irenos Mozūrienės. Taip pat
šios viešnios intensyviai studi-
juoja Montessori metodą, kaup-
damos žinias Lietuvos vaikų
ir šeimų auklėjimui.

x Lietuvių Dailės Muziejus,
14911 S. 127 St. Lemont, IL
kviečia visus atsilankyti į kun.
K. Balčio meno rinkinio parodos
„Vieno Žmogaus Vizija“ at-
darymą, **šeštadienį, birželio 5
d. 7:30-9 v.v.** Atidarymo metu
bus dviejų leidinių – „Vasario
16-toji – 75th Anniversary of
Lithuania Independence“ ir „O.
Dokalskaitės-Paškevičienės
monografijos „Ona Dokalskaitė“
– sutiktuves bei A. Reneckio
vaizdžiuose apie meno
parodas Čikagoje, vykusias
deimantinio Lietuvos nepri-
klausomybės jubiliejaus proga,
premjera.

x ATLANTA IE, Inc. viena
iš pirmųjų kompanijų pradėju-
si kompiuterizuotą aptarna-
vimą ir toliau siūnia siuntinius
ne tik į Lietuvą, bet ir į Latviją,
Estiją, Ukrainą, Baltarusiją,
Rusiją. Laivo talpintuvai (kon-
teineriai) išsiunčiami kiekvieną
pirmadienį. Oro siuntos iške-
liauja kiekvieną šeštadienį. Per-
siunčiame dolerius į Lietuvą.
Suteikite džiaugsmo savo gim-
nėms. Mūsų naujų amerikie-
tiškų maisto siuntinių 66 sv. –
kaina \$99. 2719 W. 71 St.,
Chicago, IL 60629, tel. (312)
434-2121. Iš toliau – 1-800-
775-7363.

x Prieš užsisakydami pa-
minklą, aplankykite St.
Casimir Memorials, 3914 W.
111th St. Turime didelį pasi-
rinkimą: matysite granito
spalvą, dydį ir t.t. Gaminame
paminklus mūsų dirbtuvėje
pagal jūsų pageidavimą –
brėžinius. Prieš pastatant pa-
minklą, galėsite apžiūrėti ir isi-
tikinti, kad jis padarytas, kaip
buvo jūsų pageidauta. Sav. Lili-
ja ir Vilimas Nelsonai. Tel.
312-233-6335.

Stella Lucas ir Zita Kule-
kowskai, iš St. Daniel The Pro-
phet parapijos, džiaugiasi, kad
suplanuoti Lietuvių diena
(gegužės 23 d.) toje parapijoje
praėjo labai sėkmingai. Daly-
vavo per 300 žmonių, Mi-
šias aukėjo kun. Antanas Zaka-
rauskas, giedojo Vyčių choras,
vad. Faustas Strolis, ir Mišių
dalyviai. Vėliau parapijos salėje
buvo lietuviškų patiekalų
vaisės, o programą atliko Lietu-
vos Vyčių tautinių šokių grupė,
vad. Frank Zapolio. Parapijos
klebonas kun. Lawrence J. Mal-
colm labai džiaugiasi gerai
pavykusiu renginiu ir, be abe-
jės, lietuviams. Kitą kartą, kai
mums reikės pagalbos, jis neat-
sisakys ateiti į talką – tokiu
būdu, dviejų uolių parapičių,
lietuvių kilmės moterų dėka,
Lietuva ir lietuviai įsigijo naujų
draugų.

Šį sekmadienį 3 val. po pie-
tų Jaunimo centre įvyksta Ame-
rikos lietuvių tautinės sąjungos
pradininko ir Amerikos lietuvių
tarybos veiklaus nario Antano
Olio prisiminimas. A. Olio mirė
prieš 35 metus. Apie jo asmenį
ir darbus trumpai kalbės
advokatas Antanas Lapinskas.
Meninę dalį atliks sol. Dana
Stankaitytė, akompanuojant
Alvydui Vasaičiui, ir Lietuvių
Operos choras, akompanuojant
Ricardui Sokui. Su choru solo
partiją dainuos Eglė Rukštelė,
o atliekant Sibelijaus kūrinių
„Finlandiją“, deklamuos Dalia
Sotkienė. Įėjimas nemokamas.
Kviečiami visi lietuviai daly-
vauti.

x SPECIALIOS NUOLAI-
DOS. Į Vilnių iš Newark birž.
28, grįžimas – liepos 13 d. \$960.
Iš N.Y. (JFK) į Vilnių (viena
kryptis) birželio, liepos ir rug-
pjūčio mėn. \$498. Taksai ne-
įskaityti. VYTIS 800-952-0119.

x 16 metų gimnazistė
Lietuvoje norėtų susirašinėti
su Amerikos jaunu. Galima
rašyti lietuviškai arba angli-
škai. Kristina Varnaitė, Parko
55-25, Panevėžys 5309 Lithu-
ania.

x Greit parduodu vienos ir
dviejų šeimų namus Chicago-
je ir apylinkėse. Skambinkite
RE/MAX REALTORS, Rimas
Stankus, tel. (312) 586-5959 ar
ba (708) 425-7161.

x Optical Studio, 2620 W.
71st St., Chicago, IL 60629,
tel. 312-778-6766. Kreiptis į Al-
doną Kaminskiene. Darbo val.:
trečd.-penkt. 1 v. p.p. 5:30 v.v.,
ketvd. 10 v.r.-6 v.v., šėstd. 10
v.r.-1 v. p.p. Pirmad. ir antrd.
uždaryta.

x Baltic Monuments, Inc.,
2621 W. 71 Street, Chicago, IL.
Tel. (312) 476-2882. Visų rūšių
paminklai, žemiausios kainos,
geriausiomis sąlygomis.

x Ligos draudimas atvyku-
siams iš Lietuvos ir kitų kraštų.
Kreiptis pas A. Lauraitį, A. &
L. Insurance Agency, 4651 S.
Ashland Ave., Chicago, IL
60609. Tel. 1-312-523-9191.

x SAGIL'S restoranas yra
lietuviška valgykla su daugybe
skaniausių lietuviškų patie-
kalų. Neatsilankę nežinosite,
kaip gausiai, gardžiai ir nebran-
giai galite pas mus papiegti.
Sav. J. Liutikienė ir I. Nau-
jokienė, „Sagil's“, 6814 W. 87
St., Burbank, IL 60459, tel.
708-598-0685.

Mokslu metų užbaigimo iškilmėse Maria Kulekowskai mokykloje buvo įteikti žymenys vienaip ar kitaip nusipelnusiems asmenims. Iš kairės: Zinnia Cienas, gamtos mokslų mokytoja, išrinkta geriausia metų mokytoja, Joe Kuly, Lietuvių namų savininkų valdybos viceprez., Joanne Velasquez, Maria gimnazijos direktorių tarybos pirm., ses. Margaret Zalot, SSC, gimnazijos direktorė ir Juozas Bagdžius, Marquette Parko Lietuvių namų savininkų valdybos pirm. „Motinos Marijos Kaupaitės“ žymuo įteiktas Namų savininkų organizacijai už Motinos Kaupaitės dienos su-ruošimą Čikagoje gegužės 2 d. ir pasirūpinimą, kad dalis Marquette Rd. ir California Ave. būtų pavadinta „Mother Maria Kaupas Drive“.

Nuotr. Deborah M. Trainor

STAIGMENA APSAUGOS SUSIRINKIME

Rūpestis Marquette Parko
apylinkės saugumu yra labai
aktualus besikeičiančioje
aplinkoje, todėl gegužės 27 d. St.
Adrian parapijos patalpose
įvyksiamas susirinkimas daly-
vavo ypač daug žmonių, jų tarpe
daug ir lietuvių. Susirinkimą
sukvietė Southwest Federation
ir Marquette Park Community
Association grupės.

Pagrindiniai diskutuoti klaui-
simai: privačios apsaugos
pareigūnų parūpinimas ir per
mažas policijos dėmesys 8-tajam
distriktui, kuriam priklauso ši
apylinkė. Pirmuoju atveju
gyventojai pasizadėjo mokėti
(tie, kurie norės specialios
apsaugos po 20 dol. per mėnesį
ir pasamdyti Private Security
uniformuotus, apginkluotus sar-
gus (kaip buvo daroma pernai
vasarą); antruoju – bus
pareikalauta sustiprinta su
miesto meru Richard M. Daley
ir pareikšta, kad daugiau polici-

jos apylinkėje ir apsaugos
gyventojams reikia jau dabar, o
ne kažkada ateityje. Meras bus
prašomas paaiškinti ilgo
delsimo šiuo klausimu priežas-
tis, ypač, kad apylinkės gyven-
tojai jau yra nubalsavę ir
įsipareigoję mokėti net
didensnius nuosavybės mokes-
čius ir tuo užsitikrinę policijos
apsaugą.

Susirinkusiems staigmena
padarė į susirinkimą atvykęs
Federal Security firmos savi-
ninkas James Skrzewp. Jis
savanoriškai pažadėjo 60 dienų
nemokamai saugoti apylinkę, į
ją atsiunčiant savo žmones, kur
jie patruliuos ir užtikrins
gyventojų apsaugą. Firma turi
500 tarnautojų.

UOLI TALKININKĖ

Marija Kriauciūnienė pradėjo
talkinti Lietuvos Vaikų Vilčiai
maždaug prieš metus, kai ji J.
Saulienės buvo pakviesta
truputį padėti, o tas „truputis“
dabar virto nuolatine talka, kar-
tais net iki 6 d. savaitėje būnant
su vaikais ir mamomis ligoni-
nėje, kur ji vertėja, padeda
tvarkyti dokumentus, būna su
jais prieš operacijas ir po jų,
aiškina mamoms ir vaikams
bei juos ramina. M. Kriauciū-
nienė yra ne tik savanorė-talki-
ninkė, bet ir L.V.V. komiteto
narė visuomeniniams ryšiams,
ypač tarp daktarų ir kito
ligoninės personalo bei tėvų ir
vaikų. Ji suorganizavo su
ligoninės psichologės seminarą
L.V.V. savanoriams, kur buvo
aiškinama, kaip galima kuo
geriausiai padėti motinoms ir
vaikams, patekusiems į ligoni-
nė. Jai pačiai yra sunkiausia
operacijų metu. Motinas
kankina baimė ir rūpestis, ypač
joms sunku nemokant kalbos ir

kartais dėlto jos operacijas labai
sunkiai pergyvena. Bet vaiku-
čiai laikosi stebėtinai puikiai.
Jie ir mamos nuramina ir kar-
tais M. Kriauciūnienė prašo, jau
važiudami pro operacinės
duris: „Prižiūrėkit mamą!“ M.
Kriauciūnienė sako, kad lietu-
viškai skiriasi nuo kitų ir žiba
kaip žvaigždutės. Jie yra daug
kentėję ir kenčia su šypsena.
Net ir seselės iš pradžių stebė-
davosi, kad nors procedūra ir
skaudi, bet vaikučiai pasako
„ačiū!“ M. Kriauciūnienė su-
sunkiausiai momentai būna, kai
ligoniams daktarai nieko negali
pagelbėti, arba tik truputį
palengvina jų padėtį. O džiaug-
smingiausia, kai vaikas važiuoja
namo po sėkmingos operacijos!
„Didžiausias atpildas, kai ma-
tai veiduose šypsni, matai, kad
pagelbėjai, suraminai“, – sako
ji. Dabar M. Kriauciūnienė yra
vienos mergaitės, Lidijos,
globėja. Lidija atvyko antrai
operacijai be mamos ir gyvens,
kol susveiks, pas M. Kriauciū-
nienę. Ir kiti vaikai, kuriems ji
pagelbėjo ligoninėje, yra labai
prisirišę prie jos, ypač Violeta,
kuriai ji daug padėjo ilgo
gydymo metu. Paklausta, kas ją
pastūmėjo pagelbėti ligoninėse,
atsakė, kad medicina buvo jos
svajonė, bet karo metu negalėjo
studijuoti. Ji dirbo Austrijoje,
Vienos ligoninėje elektrofizinėje
terapijoje.

M. Kriauciūnienė visad rami,
su šypsniu veide, nors kartais ir
pavargus, bet visada pasiryžusi
padėti pagalbos reikalingiems
– dieną ir naktį. Ir ji padeda ne
tik L.V.V. vaikams Shrinerių
ligoninėje, bet ir Children's
Memorial ligoninėje, kai ten yra
anglų kalbos nemokančių lietu-
vių.

Aldona Šmulkštienė

Marija Kriauciūnienė.

x Vasaros metu vairuo-
tojus erzina ir laiką gaišina
nuolatinių kelių ir greitkelių
taisymai, todėl geras ženklas,
kad bent vienas greitkelis –
Chicago Skyway – vasara
niekuomet neužveriamas ir ne-
taisomas. Šis greitkelis jungia
Čikagos Dan Ryan kelią su In-
dianos valstija, tačiau už jo
naudojimą reikia mokėti 1.75
dol.

x NAMAMS PIRKTI PA-
SKOLOS duodamas mažais mė-
nesiniais įmokėjimais ir prie-
inamais nuosimčiais. Kreipki-
tės į Mutual Federal Savings,
2212 West Cermak Road –
Tel. (312) 847-7747.

x IMEX AMERICA, INC.
nuomoja automobilius Lietu-
voje; siūnia automobilius; labai
greitai perveda dolerius į
Lietuvą. Tel. 708-868-0049, fax
708-868-8642. Skambinkite dar-
bo dienomis 9 v.r. – 5 v. p.p. Im-
ex America, Inc., 524 State
Line Rd., Calumet City, IL
60409.

x Dar turime pilnus kom-
plektus: Lietuvių Enciklopedi-
jos 37 t., Encyclopedia Lituanica,
6 t., Vinco Krėvės raštai, 6 t.
Taip pat siūniame į Lietuvą
per agentūras, kaina 60-80 ct.
už svara. Teirautis: J. Kapo-
čius, P.O. Box 752 Cotuit,
MA, tel. 1-508-428-6991.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• „Eglutė“, 1993 m. gegužė.
Viršelis – dail. Rūtos Pacevi-
čienės (šios dailininkės iliustra-
cijų žurnale yra ir daugiau).
„Eglutė“ – laikraštėlį iševijios
lietuviukams, leidžia JAV LB
Švietimo taryba, administruoja
Nekaltai Pradėtosios Marijos
seserys Putnam, CT, o spaus-
dina „Draugo“ spaustuvė Čika-
goje. Tyčiomis redaktorės pami-
nėjimą pasilikome pabaigai, nes
norime pasakyti daug šiltų ir
gerų žodžių apie jos atliekamą
darbą. Redaktorė Nijolė Nausė-
dienė „Eglutę“ paėmė redaguoti
tik šių metų pradžioje. Nors
pirmuose numeriuose jautėsi
tam tikra patyrimo stoka ir
nelygumas, dabar, pusmečiui
praslinkus, „Eglutė“ kaskart
stiprėja, žaliuoja ir tikrai džiū-
gins kiekvieną jauną skaitytoją.
Tėvai turėtų šiuo žurnaliuku
tvirtai susidomėti ir savo
vaikams užprenumeruoti. Tai
geriausias būdas skatinti
skaitymo meilę ir lietuvių
kalbos praturtinimą. Žurnaliu-
kas patrauklus medžiaga, iliust-
racijomis ir įvairiais užsi-
ėmimais, kuriuos vaikai gali
lengvai atlikti. Metinė
prenumerata yra tik 20 dol. ir,
manome, kad tai geriausias (ir
pigiausias) investavimas į savo
vaikų ateities užtikrinimą.

• „Katalikų pasaulis“, 1993
m., nr. 4(89). Leidžia Katalikų
pasaulio leidykla prie Lietuvos
vyskupų konferencijos, vyriaus-
ias redaktorius – kun. Au-
vydas Belickas. Šiame numery-
je teberašoma apie Lietuvos vys-
kupų vizitą „Ad Limina“ 1993
m. Romoje (spausdinama kard.
Vincento Sladkevičiaus ir popie-
žiaus Jono Pauliaus II kalba),
daug įvairios bei įdomios me-
džiagos ne tik iš Lietuvos
katalikų gyvenimo, bet iš
katalikiškos veiklos pasaulyje.
Akį patraukia A. Bružo straips-
nis „Pirmosios ezeizijos“, kun.
Vaclavo Aliulio, MIC „Pažadas
ir išsipildymas“, kun. Vyto Sa-
baliausko „Bažnyčios socialinis
mokymas“, gražiai paminėtas
prel. Juozas Prunskis straips-
nyje „Kryžiaus ir plunksnos
tarnyboje“. Žurnalas 44 psl.,
gausiai iliustruotas (kai kurios
ilustracijos – spalvotos).

x Trūksta Jūsų gyvenime
švietijos bei tikslių žinių į
Lietuvą? Pirmiausias radijo
laidų tinklas ŽEMĖ L PRO-
DUCTIONS turi gerą naujieną!
Nuo š.m. kovo 15 d. RYT-
MEČIO EKSPRESAS bus per-
duodamas nuo pirmo iki
penkto. patogesniu laiku – 10
v.r. iš WNDZ 750 AM. WNDZ
stoties pajėgumas gerokai
didėsins – nuo Milwaukee iki
Elgin, nuo Chicago iki South
Haven. Neturite galimybių
klausytis rytais? Jūsų pato-
gumui – VAKARINIS NAU-
JENOS nuo pirmo iki penkto.
6:30 v.v. iš WCEW 1450 AM. O
taip pat Jūsų dėmesiui –
sekmadieninė 45 min. laida
VAIRAS perduodama iš
WNDZ 750 AM. Informuoti
lietuvių Illinois, Indiana,
Michigan bei Wisconsin valstijose
klausosi visų ŽEMĖ L PRO-

DUCTIONS radijo laidų! Kreip-
kitės į mus visais reikalais:
RYTMEČIO EKSPRESAS,
Radio Station WNDZ, 5306
West Lawrence, Chicago, IL
60630, tel. (312) 286-1616 ir
VAKARINIS NAUJENOS,
Radio Station WCEW, 5356
West Belmont, Chicago, IL
60641, tel. (312) 777-1450.

x Dalia Sruoga iš Indian
Head Park, IL., Ona A. Klior-
rys, Hinsdale, Ill., G. Gronskis,
Seattle, Wash., buvo atvykusios
į „Draugo“ administraciją ir
pasirinko įvairių leidinių už
didesnes sumas.

• „Laiškai lietuviams“,
1993 m. birželis, nr. 6. Leidžia
lietuvių jėzuitai Čikagoje, reda-
guoja kun. Juozas Vaisnys, SJ,
administratorė – Aleksandra
Likanderienė. „Laiškų lietu-
viams“ adresas: 2345 W. 56th
Street, Chicago, IL 60636. Me-
tinė prenumeratos kaina – 15
dol. Šio numerio viršelio
piešinys dail. Rasos Sutkutės
(jos ir skyrelių vinjetės),
lietuviškas raidynas – Jono
Bogutos, o apdaila – Teresės
Bogutienės. Žurnalas spausdi-
namas „Draugo“ spaustuvėje.

Šiame numeryje rašo: Algir-
das Paliokas, SJ, Rita Vainčiū-
nienė, Chiara Lubich, A. Saulai-
tis, SJ, Elena Gerarda Šuliaus-
kaitė ir kiti. Įvairius, paprastai
kas mėnesį „L.L.“ randamus,
skyrelius veda pats redaktorius.

Gaile Karina Sabaliauskaitė.

MOKSLA APVAINIKAVO DIPLOMU

Gailė Karina Sabaliauskai-
tė, Antano ir Genės Sa-
baliauskų duktė, baigė Loyola
universitetą Honors Cum Laude
bakalauru laipsniu iš chemijos.
Gailė buvo mokyklos garbės są-
raušo ir apdovanota „Illinois
Institute of Chemists“ žymeniu.
Priklausė Fizikos klubui, Lietu-
vių klubui, „Honors Student
Association“ ir „AED-Premed
Honor Society“. Ji buvo
mokiniių asistentė fizikos bei
chemijos klasėse, fizikos labora-
torijos „T.A.“ ir savanoriškai
dirbo kaip padėjėja St. Francis
ligoninėje Evanstone.

Lankydamasi universitetą, dve-
jus metus dirbo ir toliau dirbs
kaip biochemijos tyrinėtoja,
bandant surasti kraujo pakait-
alą. Savo tyrimų rezultatus pri-
statė Argonne National labora-
torijai „ACS“ konferencijoje
Milwaukee, WI ir San Fran-
cisco, CA.

Gailė lankė ir baigė Kr. Do-
nelaicio pradžios bei aukštes-
niąją lituanistinę mokyklą,
priklausė Grandies ir Vilties
tautinių šokių grupėms, yra jų
rūšių skaučių gintarė ir aka-
deminė skautė. Šią vasarą Gailė
planuoja tęsti medicinos studi-
jas Loyola universiteto Stritch
medicinos mokykloje.

Advokatas

GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šėstd. 9 v.r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą